



Kern Rucphen



Kern Schijf



Kern Sprundel



Kern St. Willebrord



Kern Zegge



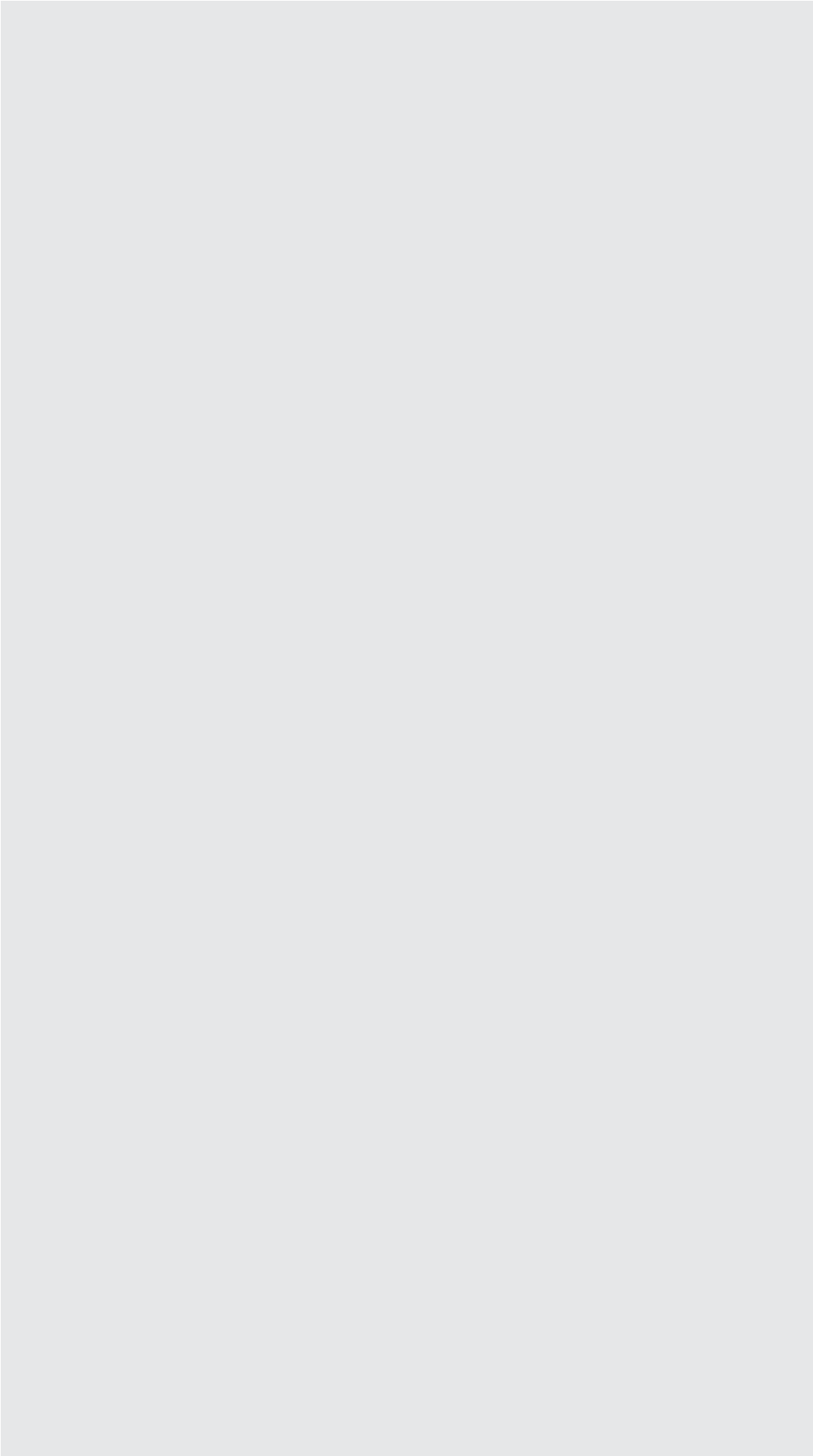
Buitengebied

deel A
algemene bepalingen

welstandsnota

Rucphen

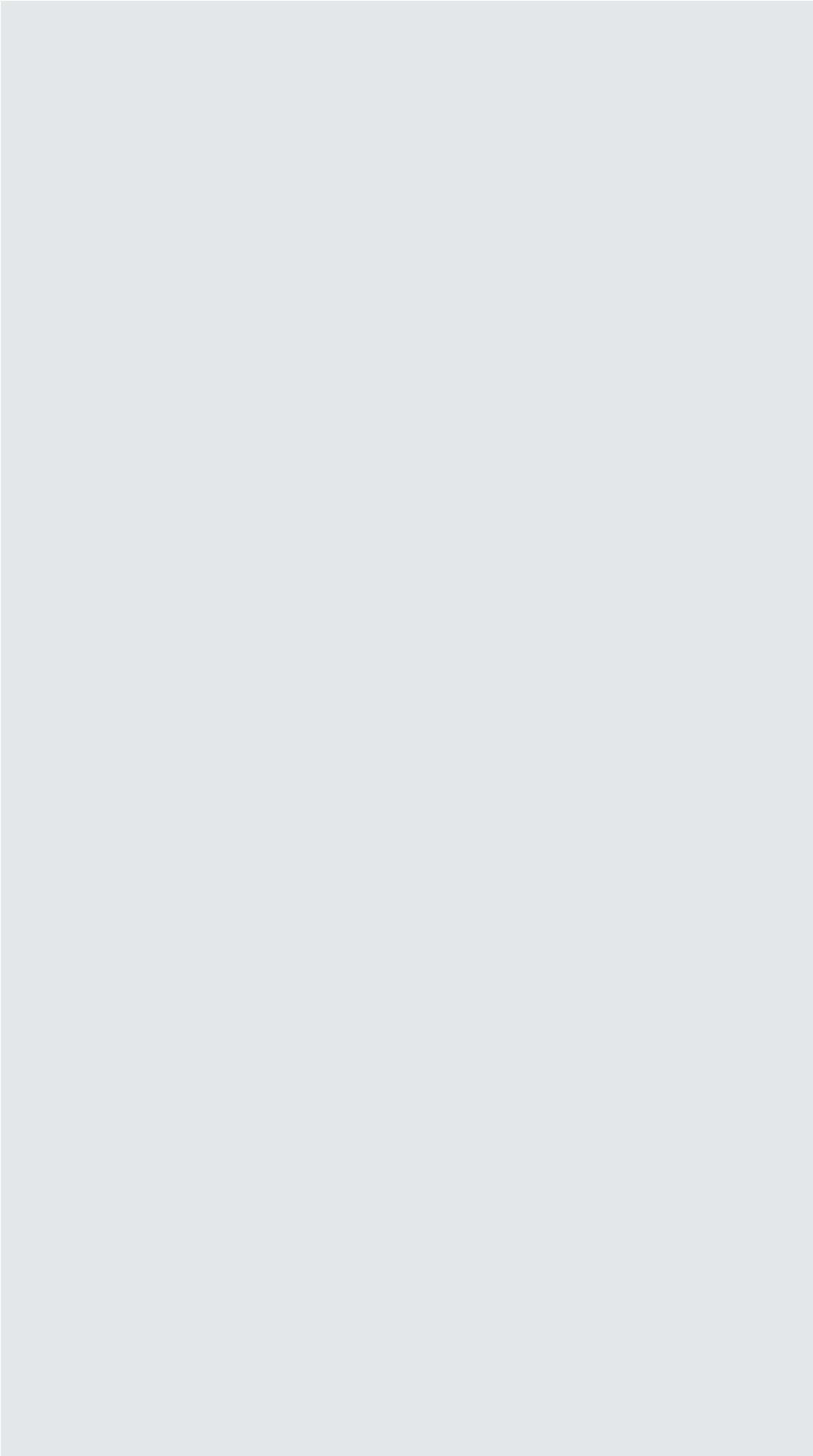
2011



Deel A
algemene bepalingen

Welstandsnota
Rucphen

2011



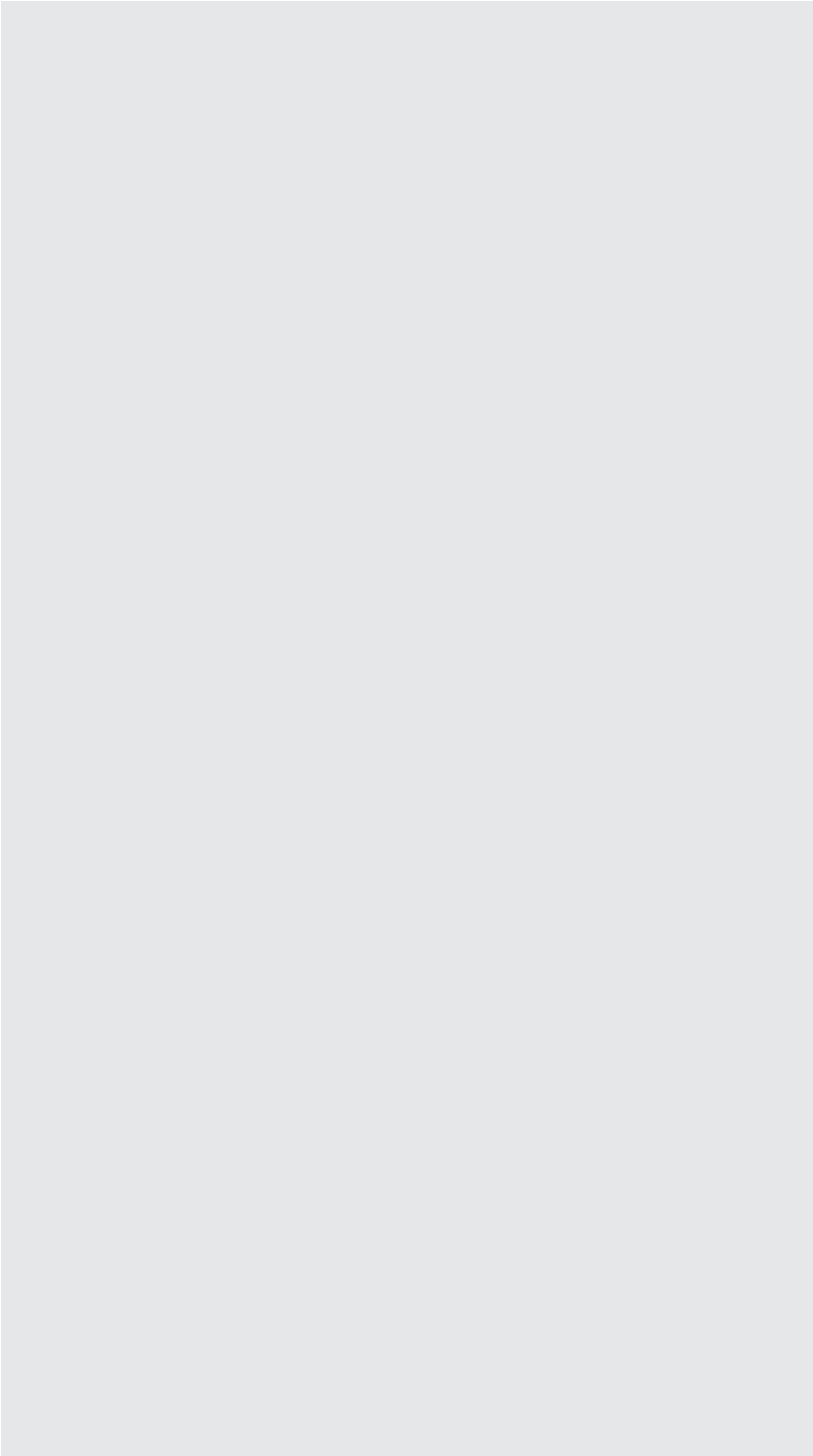


Inhoudsopgave

1.	<i>Inleiding</i>	7
1.1.	<i>Waarom een welstandsnota?</i>	7
1.2.	<i>Doel van de nota</i>	7
1.3.	<i>Leeswijzer</i>	8
2.	<i>Het welstandsbeleid</i>	11
2.1.	<i>Inleiding</i>	11
2.2.	<i>Vaststelling en evaluatie van het welstandsbeleid</i>	11
2.3.	<i>Handhaving welstandstoezicht</i>	13
3.	<i>De welstandsadvisering</i>	15
3.1.	<i>Inleiding</i>	15
3.2.	<i>Wettelijke basis van het welstandsadvies</i>	15
3.3.	<i>De architect</i>	16
3.4.	<i>De welstandscommissie</i>	17
3.5.	<i>Taken van de welstandscommissie</i>	17
3.6.	<i>Het welstandsadvies</i>	17
3.7.	<i>Afwijking van de criteria en het advies</i>	20
3.8.	<i>Informatie aan de aanvrager en architect</i>	21
3.9.	<i>Openbaarheid</i>	21
3.10.	<i>Integrale welstands-monumentenadvisering</i>	22
4.	<i>De welstandscriteria</i>	25
4.1.	<i>Inleiding</i>	25
4.2.	<i>Welstandsniveaus</i>	25
4.3.	<i>Samenhangend stelsel van criteria</i>	28
4.4.	<i>Repressieve welstandstoetsing (excessen regeling)</i>	29

Bijlage 1. Lijst onder voorwaarden vrijgestelde bouwactiviteiten

Bijlage 2. Reclamenotitie





1. Inleiding

1.1. Waarom een welstandsnota?

Het hoofddoel en leidend principe van het welstandsbeleid is vermaatschappelijking, grotere transparantie rondom de welstandsadvisering en openbaarheid. Elke burger dient goed inzicht te kunnen verkrijgen in de regels die binnen de gemeente gelden ten aanzien van welstand.

Om deze doelstellingen te realiseren, dienen gemeenten volgens de Woningwet een welstandsnota op te stellen. Deze welstandsnota dient als toetsingskader voor aanvragen voor omgevingsvergunningen voor het bouwen of verbouwen van een bouwwerk aan redelijke eisen van welstand. De burgers kunnen via de welstandsnota reeds vóór het indienen van een bouwplan kennis krijgen over de beoordelingscriteria die gelden voor het betreffende gebied.

Beseft moet worden dat de dynamiek van ruimtelijke kwaliteitszorg niet te vangen is in een handboek cq vangnet met regels. Ook na de vaststelling van deze nota zullen zich incidenten voor blijven doen die niet door een veelheid van regeltjes te ondervangen zijn. De neerslag van de gemeentelijke ambitie in een welstandsnota is echter zeer behulpzaam bij een prioritering van en een regelmatige communicatie over ruimtelijke kwaliteit.

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. De bijbehorende invoeringswetgeving heeft ook de Woningwet (Ww) op een aantal punten aangepast. De inwerkingtreding van de Wabo heeft ons aanleiding gegeven om de welstandsnota te herzien. Voor een deel zijn de wijzigingen van redactionele aard: de bouwvergunning wordt omgevingsvergunning, burgemeester en wethouders wordt bevoegd gezag, en artikel 44 Ww (het oude toetsingskader met daarin welstand) wordt artikel 2.10 Wabo. Daarnaast heeft het vervallen van de vergunningplicht voor lichtbouwvergunningplichtige bouwwerken geleid tot het verdwijnen van de sneltoetscriteria. Het aantal bouwwerken dat vergunningvrij, en dus zonder voorafgaande toets aan de welstand, kan worden opgericht is hiermee toegenomen.

1.2. Doel van de nota

Het welstandsbeleid (zoals opgenomen in de welstandsnota) is opgesteld vanuit de overtuiging dat wij, als gemeente, het belang van een aantrekkelijke gebouwde omgeving dienen te behartigen. De gevels van gebouwen en andere bouwwerken vormen samen de dagelijkse leefomgeving van onze inwoners. Dat betekent dat de verschijningsvorm van een bouwwerk geen zaak is van de eigenaar van het bouwwerk alleen; elke voorbijganger wordt ermee geconfronteerd, of deze het nu wil of niet. Een aantrekkelijke, goed verzorgde omgeving

verhoogt bovendien de waarde van het onroerend goed en versterkt het vestigingsklimaat. Het doel van het welstandstoezicht is om, in alle openheid, een bijdrage te leveren aan die dagelijkse leefomgeving, de schoonheid en de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Door het ontwikkelen van een zowel intern als extern samenhangend stelsel van beleidsregels voor de welstandsadvisering zet de gemeente haar visie op het ruimtelijk kwaliteitsbeleid en de rol van de welstandszorg daarin, uiteen. Het hebben van een dergelijk stelsel van regels beoogt de bouwende burger vooraf informatie en inzicht te verschaffen over de wijze waarop de welstandsc commissie zijn of haar bouwplan zal adviseren. De criteria die bij deze advisering een rol spelen worden met deze nota meer geobjectiveerd en gemotiveerd. De bouwplanprocedure die uitmondt in een door het bevoegd gezag te verstrekken omgevingsvergunning voor het bouwen of verbouwen van een bouwwerk (in het vervolg van deze nota wordt enkel gesproken van de omgevingsvergunning) wordt daardoor beter voorspelbaar.

Natuurlijk is hiermee niet alle weerstand tegen de overheidsinterventie bij bouwinitiatieven opgelost, maar aan de gerechtvaardigde eis van de burger om dit ingrijpen te onderbouwen en te legitimeren vanuit het algemeen belang en dit beleid vooraf kenbaar te maken kan zo tegemoet gekomen worden. Daarmee is de belangrijkste doelstelling van de wijziging van de woningwet voor wat betreft welstand, namelijk het creëren van een groter maatschappelijk draagvlak voor welstandszorg, binnen handbereik.

1.3. Leeswijzer

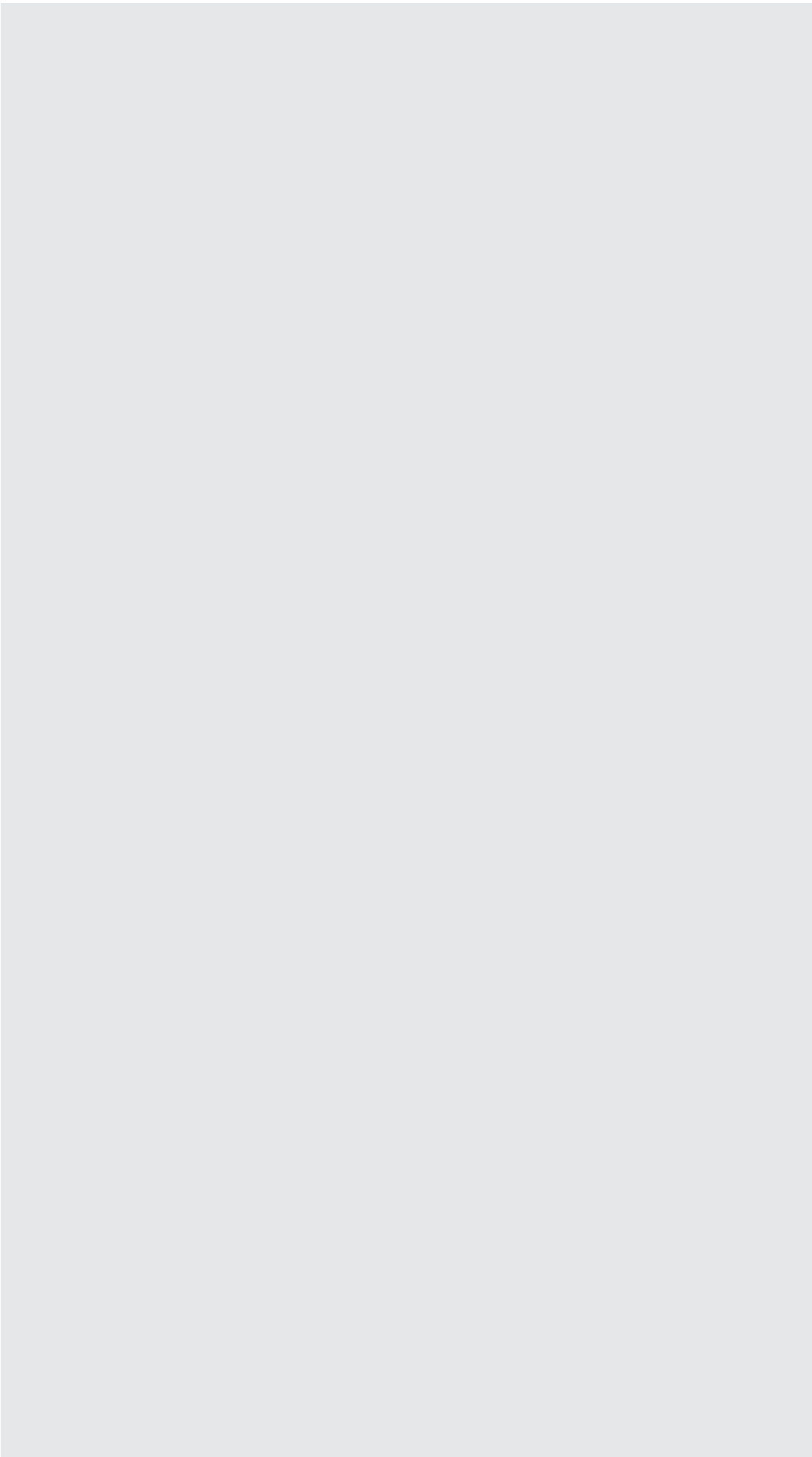
De welstandsnota bestaat uit twee delen:

- deel A: algemene bepalingen;
- deel B: algemene en gebiedsgerichte criteria;

Degenen die alles willen weten van het welstandsbeleid zoals dat wordt gehanteerd in Rucphen kunnen de twee delen integraal lezen. Voor degenen die meer gericht op zoek zijn naar bepaalde informatie, biedt het volgende schema een overzicht van de verschillende onderdelen en de informatie die erin is terug te vinden.

Het beleid ten aanzien van reclame-uitingen is opgenomen in Bijlage 2 van het voorliggende deel A: algemene bepalingen.

WELK ONDERDEEL?	WAT STAAT ER IN?	VOOR WIE IS DIT INTERES- SANT?
DEEL A: ALGEMENE BEPALINGEN		
welstandsbeleid	- relatie met andere beleidsterreinen §2.2 - vaststelling en evaluatie welstandsbeleid §2.3 - handhaving welstandstoezicht §2.4	ambtenaren van verschillende betrokken afdelingen, bestuurders, overige geïnteresseerden
3. welstandsadvies	- wettelijke basis van het welstandsadvies §3.2 - de architect §3.3 - samenstelling en benoeming van de welstandscommissie §3.4 - taken van de welstandscommissie §3.5 - vorm en inhoud van het welstandsadvies §3.6 - situaties waarin wordt afgeweken van de criteria en het advies §3.7 - beschrijving van informatie die wordt verstrekt aan de aanvrager en architect §3.8 - toepassing openbaarheid §3.9 - beschrijving van integratie van welstands- en monumentenadvies §3.10	medewerker bouwzaken en bestemmingsplannen, bestuurders, aanvragers van een omgevingsvergunning, overige geïnteresseerden
4. welstandscriteria	- beschrijving van de verschillende welstandsniveaus §4.2 - uitleg van verschillende soorten criteria die bij de toetsing een rol spelen §4.3	aanvragers van een omgevingsvergunning die behoefte hebben aan meer achtergrondinformatie bij DEEL B: Welstandscriteria (systematiek), medewerker bouwzaken en bestemmingsplannen, leden van de welstandscommissie, overige geïnteresseerden
DEEL B		
3. algemene aspecten van welstandstoetsing	- uitleg wat algemene welstandsaspecten zijn en wanneer deze worden toegepast	ambtenaren van bouw- en woningtoezicht, aanvragers van een omgevingsvergunning, leden van de welstandscommissie, overige geïnteresseerden
4. methodiek	- beschrijving van de toegepaste systematiek	ambtenaren van verschillende betrokken afdelingen, bestuurders, overige geïnteresseerden
5. algemene gebiedsbeschrijving	- beschrijving van opbouw, geschiedenis en ruimtelijke karakteristiek van Rucphen	ambtenaren van verschillende betrokken afdelingen, bestuurders, overige geïnteresseerden
6. gebiedstypering	- uiteenzetting van de verschillende gebiedstypes en werkwijze daaromtrent	ambtenaren van verschillende betrokken afdelingen, bestuurders, overige geïnteresseerden
7. t/m 12. gebiedsgerichte criteria	per deelgebied is een beschrijving opgenomen van: - karakteristiek van het deelgebied - ontwikkelingen, geldend beleid en waardering - welstandsniveau	ambtenaren van bouw- en woningtoezicht, aanvragers van een omgevingsvergunning, leden van de welstandscommissie, overige geïnteresseerden
Bijlage 1	beschrijving van de gebiedscriteria	ambtenaren van bouw- en woningtoezicht, aanvragers van een omgevingsvergunning, leden van de welstandscommissie, overige geïnteresseerden
Bijlage 4	overzicht van monumenten	ambtenaren van bouw- en woningtoezicht, aanvragers van een omgevingsvergunning, leden van de welstandscommissie, overige geïnteresseerden





2. Het welstandsbeleid

2.1. Inleiding

De welstandsnota is niet een op zichzelf staand beleid, maar heeft sterke relaties met ander ruimtelijk beleid. Een beschouwing van deze relaties is noodzakelijk om het belang van welstandsbeleid in te laten zien en aan te geven wanneer zowel de burger als de overheid te maken kunnen krijgen met welstand(sbeleid), buiten de welstandsnota om. Voorts zal in dit hoofdstuk ten behoeve van de transparantie de programmatische organisatie van het welstandsbeleid aan de orde komen. Er zal daarbij ingegaan worden op de manier waarop welstandsbeleid wordt vastgesteld en geëvalueerd. Ook komt de wijze waarop de handhaving van het welstandsbeleid plaatsvindt aan de orde.

2.2. Vaststelling en evaluatie van het welstandsbeleid

Vaststelling

De gemeenteraad stelt het welstandsbeleid vast. Het hebben van een gemeentelijke welstandsnota is een voorwaarde voor het uitvoeren van welstandstoezicht. Na vaststelling van de welstandsnota door de gemeenteraad kan de welstandsbeoordeling alleen nog maar worden gebaseerd op de criteria die in de welstandsnota zijn genoemd. De criteria in de welstandsnota moeten zo concreet mogelijk zijn en zo veel mogelijk zijn toegespitst op het individuele bouwwerk en specifieke aspecten van het bouwwerk. De welstandscriteria zijn in tegenstelling tot de criteria die voorheen in de bouwverordening waren opgenomen niet langer algemeen verbindend. Ze vormen een stelsel van beleidsregels waarbinnen burgemeester en wethouders het welstandstoezicht moeten uitvoeren. Dit geeft onder meer de mogelijkheid om de welstandscriteria per gebied op maat te snijden. Het blijft bij het welstandstoezicht gaan om redelijke eisen van welstand, maar de vraag wat precies 'redelijk' is wordt per gebied ingevuld.

Evaluatie en aanpassingen van de welstandsnota

Na vaststelling van de welstandsnota zal de werking ervan jaarlijks in de gemeenteraad worden geëvalueerd, aan de hand van het jaarverslag van de welstandscommissie en een rapportage van burgemeester en wethouders over de wijze waarop zij uitvoering hebben gegeven aan het welstandstoezicht. Deze evaluatie is wettelijk verplicht. Naar aanleiding

Hier is alleen het beleid zoals dat is vastgesteld in de VINEX besproken aangezien, ten gevolge van de verkiezingen van 15 mei 2002, de procedure rondom de Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening is vertraagd. Het beleid dat in deze Vijfde Nota is neergelegd geldt dus niet als leidraad voor het nationaal ruimtelijk beleid. Met betrekking tot de Vijfde Nota heeft het demissionaire kabinet Balkenende op 1 november 2002 de Stellingnamebrief Nationaal Ruimtelijk Beleid vastgesteld. De minister van VROM heeft deze brief aan de Tweede Kamer gestuurd op 6 november 2002. De brief gaat in op de wijzigingen in het nationaal ruimtelijk beleid naar aanleiding van het Strategisch Akkoord van dit kabinet. Op basis van de voorstellen uit deze brief wil het kabinet de huidige Vijfde Nota en het (nieuwe) Structuurschema Groene Ruimte 2 integreren in de Nota Ruimte. De nota wordt zo spoedig mogelijk na de Tweede Kamerverkiezingen van januari 2003 aan het parlement aangeboden.

van de evaluatie kan de gemeenteraad besluiten dat aanpassing van de welstandsnota noodzakelijk is. Voor dergelijke aanpassingen is de gemeentelijke inspraakverordening van kracht. Bij dit evaluatiegesprek kunnen burgers of vertegenwoordigers van maatschappelijke groeperingen worden betrokken. Het verslag van deze evaluatie wordt ter kennisname aan de welstandscommissie gebracht. Minimaal een maal per jaar vindt er naar aanleiding van dit verslag overleg plaats tussen de verantwoordelijke portefeuillehouder en de welstandscommissie.

Aanvullingen op de welstandsnota

Na vaststelling van de welstandsnota zal de gemeenteraad soms ook tussentijds aanvullingen op de welstandsnota vaststellen. Dit is vooral het geval bij de grotere nieuwe projecten waarvoor de welstandscriteria voortaan in het kader van de stedenbouwkundige planvoorbereiding worden opgesteld. Voor dergelijke aanvullingen geldt dat de inspraak wordt gekoppeld aan de reguliere inspraakregeling bij de stedenbouwkundige planvoorbereiding.

Verslag burgemeester en wethouders

Burgemeester en wethouders stellen, ter uitvoering van artikel 12c Ww jaarlijks een verslag op voor de gemeenteraad over de wijze waarop zij met hun verantwoordelijkheid voor het uitoefenen van het welstandstoezicht zijn omgegaan. De rapportage over het voorgaande jaar is uiterlijk gereed in juli van het volgende jaar. In de rapportage is in ieder geval opgenomen op welke wijze de burgemeester en wethouders zijn omgegaan met de welstandsadviezen. Ook komt aan de orde in welke categorieën van gevallen zij tot aanschrijving op grond van 'ernstige strijdigheid met redelijke eisen van welstand' (artikel 13a Ww) zijn overgegaan en of zij na die aanschrijving zijn overgegaan tot handhaving.

Verslag van de welstandscommissie

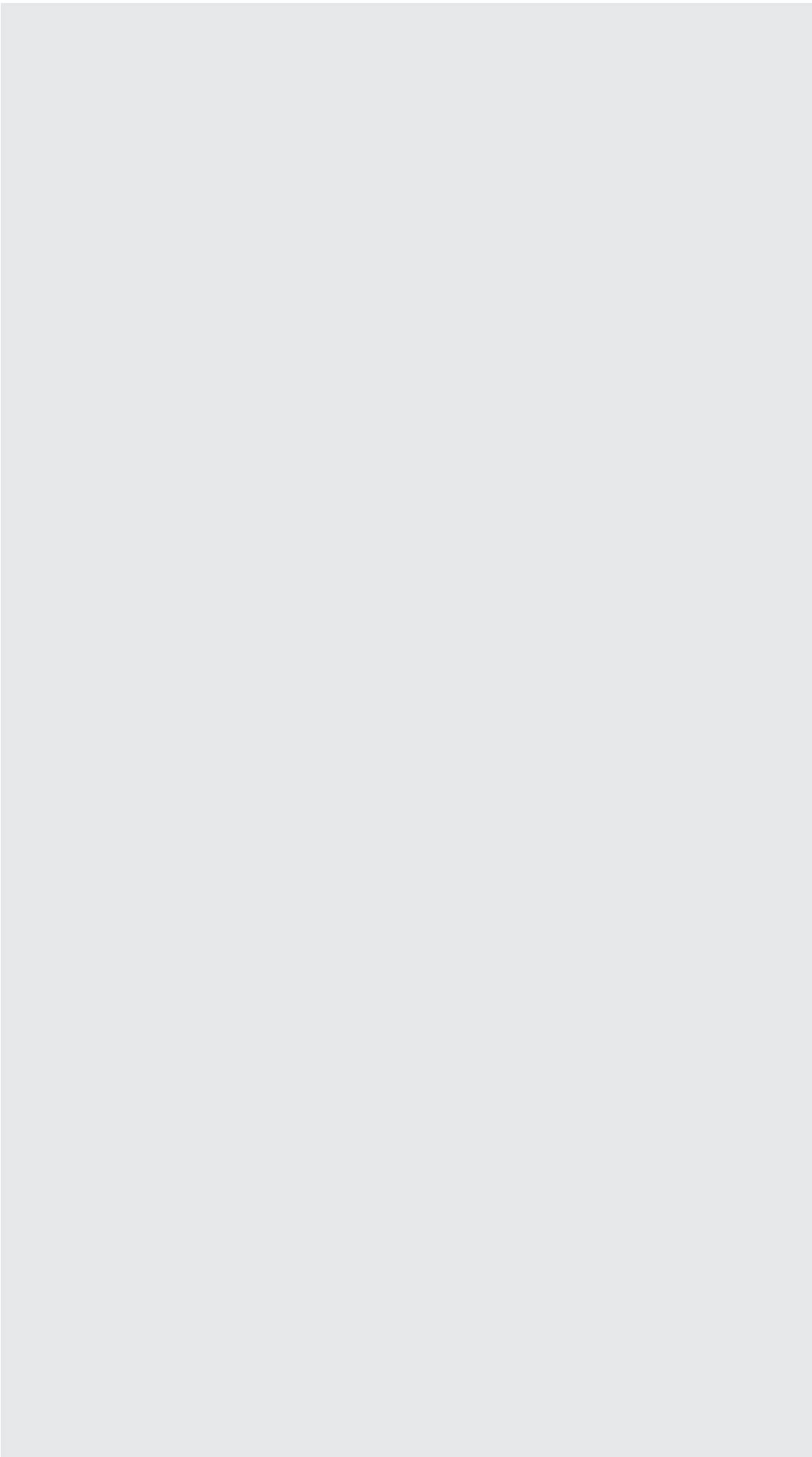
Net als de burgemeester & wethouders, is de welstandscommissie wettelijk (volgens art. 12b lid 3 Ww) verplicht om jaarlijks aan de gemeenteraad een verslag voor te leggen van de door de welstandscommissie verrichte werkzaamheden.

In het verslag zet de commissie tenminste uiteen op welke wijze zij toepassing heeft gegeven aan de welstandscriteria. Het nu reeds gebruikelijke gemeentelijke verslag zal daartoe met statistische gegevens over de hoeveelheid uitgebrachte adviezen, ontvangen bezoekers en een beschouwing over de toepassing van de criteria worden uitgebreid.

Naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie van het welstandsbeleid door het college en de raad, waarin tevens het jaarverslag van de commissie en het college aan de orde zijn gekomen vindt er een gesprek plaats tussen de commissie en de verantwoordelijke portefeuillehouder over deze evaluatie en de eventuele aanvullingen en aanpassingen van de welstandsnota.

2.3. Handhaving welstandstoezicht

De gemeente geeft met deze welstandsnota regels voor welstandstoezicht en zal zich ook inspannen voor de naleving daarvan. De gemeente zal prioriteit geven aan het handhavingsbeleid en illegale bouwwerken of gebruik dat strijdig is met het bestemmingsplan actief opsporen en daar tegen optreden. Als voor een omgevingsvergunningplichtig bouwwerk geen omgevingsvergunning is aangevraagd, dan wel het bouwwerk na realisering afwijkt van de tekeningen waarop de omgevingsvergunning is afgegeven, krijgt de eigenaar de gelegenheid om (alsnog of opnieuw) een vergunning aan te vragen voor het gerealiseerde bouwwerk. Als de omgevingsvergunning moet worden geweigerd, bijvoorbeeld vanwege een negatief welstandsadvies, dan zal de eigenaar de situatie moeten veranderen. Het bevoegd gezag kan dan degene die tot het opheffen van de situatie bevoegd is, aanschrijven om binnen een door hen te bepalen termijn de strijdigheid op te heffen. Ook t.a.v. bouwwerken waarvoor geen omgevingsvergunning hoeft te worden aangevraagd, kan indien sprake is van ernstige mate van strijdigheid met redelijk eisen van welstand tot aanschrijving worden besloten.





3. De welstandsadvisering

3.1. Inleiding

Evenals het welstandsbeleid moet de uitvoering van dat beleid, de welstandsadvisering, klantgericht worden. Transparante procedures en vooraf geformuleerde beoordelingscriteria zijn belangrijke middelen hierbij. De bij de advisering toe te passen criteria moeten uit te leggen zijn en de uitvoering van het welstandsbeleid moet openbaar en controleerbaar zijn. De aanvrager en zijn architect hebben, voor de behandeling van het plan waaraan zij intensief hebben gewerkt, recht op een inzichtelijke, vlotte procedure. Een procedure die evenwel rekening houdt met zowel het privé- als het gemeenschapsbelang. De welstandscommissie moet in haar adviezen gebruik maken van voor een ieder begrijpelijke taal zodat er bij het overleggen van het advies geen onduidelijkheden blijven bestaan. Tevens moet de welstandscommissie in haar advisering duidelijk aangeven wanneer er sprake is van onvoldoende ontwerpniveau, waardoor het niet mogelijk is om tot een welstandshalve aanvaardbaar ontwerp te komen.

3.2. Wettelijke basis van het welstandsadvies

Ingevolge artikel 2.10 lid 1 aanhef en onder d Wabo wordt een omgevingsvergunning geweigerd indien:

“het uiterlijk of de plaatsing van het bouwwerk (...) met uitzondering van een tijdelijk bouwwerk dat geen seizoensgebonden bouwwerk is, zowel op zichzelf beschouwd als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan in strijd zijn met redelijke eisen van welstand, beoordeeld naar de criteria, bedoelt in art. 12a, eerste lid, onderdeel a, van de Woningwet.”

‘Uiterlijk en plaatsing’

Er dient niet alleen te worden gekeken naar de vormgeving van het object, maar ook naar de situering: staat het op logische wijze op het kavel gesitueerd? Past de plaatsing van het object in deze omgeving of in de ontwikkeling van die omgeving?

‘Op zichzelf, in verband met de omgeving en de te verwachten ontwikkeling daarvan’

De kern van welstandszorg ligt in het feit dat bouwen een maatschappelijke daad is, die het leven van anderen, de leef- en werkomgeving, beïnvloedt. Het particuliere belang kruist in Nederland vrijwel altijd het algemene of maatschappelijke belang. Elke burger mag van de overheid verwachten dat zij een zorgvuldige afweging van belangen maakt bij het verlenen van vergunningen. Het is in het algemeen belang dat onze leef- en werkomgeving een verzorgd en samenhangend karakter vertoont. Vandaar dat de welstandsadvisering zich niet kan beperken tot de verschijningsvorm van het bouwwerk op zich, maar ook de

relatie van dat bouwwerk met zijn omgeving dient te onderzoeken. De invloed van bouwen op de omgeving is bovendien vrijwel altijd van lange duur. Het is daarom ook belangrijk een inschatting te maken van de te verwachten ontwikkelingen van de omgeving. Ook de samenhang van verschillende bouwplannen onderling moet kunnen worden beoordeeld. Deze plannen vormen immers de toekomstige omgeving van elkaar.

‘redelijke eisen van welstand’

Met “redelijk” bedoelt de wetgever aan te geven dat plannen getoetst worden op eisen die men redelijkerwijs mag verwachten. Redelijk is dus geen absoluut begrip en heeft niet de betekenis van “gemiddeld”. Het is afhankelijk van de omgeving en de te verwachten ontwikkeling daarvan, of de eisen hoog, gemiddeld of laag zullen zijn. Zoals ook verderop in tekst zal worden uitgelegd kan van een plan dat zich onderscheidt van zijn omgeving in redelijkheid verwacht worden dat het aan hoge architectonische en stedenbouwkundige eisen voldoet. Het ambitieniveau wordt door de ontwikkelaars van het bouwplan zelf immers al hoog gelegd.

‘beoordeeld naar de criteria, bedoeld in art. 12a, eerste lid, onderdeel a’

Deze zinsnede vormt de basis voor deze welstandsnota. Gemeenten worden hiermee verplicht de criteria voor de welstandsadvisering vast te leggen in een gemeentelijke beleidsnota. Artikel 12 a, lid 1, onderdeel a Ww luidt immers:

“De gemeenteraad stelt een welstandsnota vast, inhoudende beleidsregels waarin in ieder geval de criteria zijn opgenomen die het bevoegd gezag toepast bij de beoordeling of het uiterlijk en de plaatsing van een bouwwerk waarop de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft, in strijd zijn met redelijke eisen van welstand.”

3.3. De architect

De naam van de architect/ontwerper moet op de tekening aanwezig zijn. De architect is degene die verantwoordelijk is voor het ontwerp van een bouwplan. Deze architect kan als gekwalificeerd worden beschouwd indien hij/zij een opleiding heeft gevolgd op minimaal HBO-niveau, waarbij het onderdeel “ontwerpen” een wezenlijk deel van de opleiding vormt, danwel lid is van de Bond van Nederlandse Architecten. De architect is bekend met de inhoud van de gebiedsgerichte en objectgerichte criteria die zijn vastgelegd in de Welstandsnota Rucphen en baseert zijn ontwerp op deze criteria. Zijn visie op het bouwplan is richtinggevend voor de welstandsbeoordeling. In het geval van verschil van inzicht motiveert hij zijn standpunt schriftelijk aan de welstandscommissie. Bij blijvend verschil van inzicht worden visie en advies van de welstandscommissie voorgelegd aan Burgemeester en wethouders, die een beslissing nemen. De naam van de architect / ontwerper moet op de tekening aanwezig zijn. De architect / ontwerper hoort bekend te zijn met de inhoudelijke uitgangspunten gesteld in de welstandsnota van de gemeente Rucphen.

3.4. De welstandscommissie

Hoewel de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de afgifte van de omgevingsvergunning bij het bevoegd gezag ligt dat een eigen verantwoordelijkheid heeft voor het welstandsoordeel dat tot stand komt aan de hand van de in de welstandsnota opgenomen criteria, dient het bevoegd gezag zich te laten adviseren door een onafhankelijke en deskundige welstandscommissie. De bouwverordening moet volgens artikel 8 lid 6 Ww 2003 voorschriften bevatten omtrent de samenstelling, inrichting en werkwijze van deze welstandscommissie.

3.5. Taken van de welstandscommissie

De welstandscommissie is belast met zowel wettelijke als niet wettelijk verplichte taken.

3.5.1. Wettelijke taak

De wettelijke taak van de welstandscommissies betreft de advisering over de welstand aan het bevoegd gezag dat belast is met het beschikken op de aanvraag om de omgevingsvergunning.

3.5.2. Niet wettelijk verplichte taken

Daarnaast krijgt de welstandscommissie de opdracht om de volgende (niet wettelijk verplichte) taken uit te voeren:

- het onder de regie van de gemeente noodzakelijk geacht overleg voeren met betrokkenen bij de voorbereiding van bouwplannen;
- het desgevraagd adviseren over stedenbouwkundige en architectonische ontwikkelingen die van belang zijn voor de ruimtelijke kwaliteit in de gemeente. Vaak zijn het meer oriënterende gesprekken aangaande ruimtelijke ontwikkelingen van enige omvang. Er valt hierbij vooral te denken aan advies over de inrichting van het openbare gebied. De welstandscommissie zou hiervoor desgevraagd kunnen worden uitgebreid met deskundigen op het gebied van design, landschapsarchitectuur, monumentenzorg of openbaar kunstbezit.

3.6. Het welstandsadvies

3.6.1. Schriftelijke advisering

Het advies van de welstandscommissie aan het bevoegd gezag wordt altijd schriftelijk uitgebracht. Het geeft aan of 'het uiterlijk en de plaatsing van een bouwwerk zowel op zichzelf als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan' (art. 12 lid 1 Ww), niet in strijd is met redelijke eisen van welstand. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de criteria zoals opgenomen in de welstandsnota. Alle adviezen, behoudens het positieve advies, worden schriftelijk gemotiveerd. De positieve adviezen worden op verzoek van het bevoegd gezag gemotiveerd of indien daar vanuit andere overwegingen aanleiding toe is.

In de meeste gevallen zullen burgemeester en wethouders bevoegd zijn om de omgevingsvergunning te verlenen. In uitzonderingsgevallen is - formeel gezien - sprake van een hoger bevoegd gezag, bijvoorbeeld gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant (GS), of zelfs - zeer incidenteel - een minister. Gaat het bevoegd gezag over naar GS, dan is tussen het gemeentebestuur van Rucphen en het provinciebestuur de afspraak gemaakt dat burgemeester en wethouders belast zullen blijven voor de toetsing van de bouwactiviteiten waarop de omgevingsvergunningaanvraag betrekking heeft. Na deze toetsing geven zij een advies aan GS. Ingevolge artikel 6.2, lid 2 Bor betrekken zij het oordeel van de welstandscommissie bij hun advies.

3.6.2. Mogelijke adviezen

Een behandeling van een plan in de commissie kan de volgende uitkomst hebben:

‘Voldoet’

De welstandscommissie adviseert positief aan het bevoegd gezag omdat het plan volgens de van toepassing zijnde welstandscriteria voldoet aan redelijke eisen van welstand. Desgewenst motiveert de commissie haar advies schriftelijk. Eventueel geeft de commissie nog suggesties om het plan verder te verbeteren. Formeel gezien is het bouwplan dan echter akkoord.

‘Voldoet mits (voldoet niet tenzij)’

Een ‘voldoet mits’ houdt in dat het plan niet voldoet aan de toetsingscriteria uit de welstandsnota, tenzij wordt voldaan aan de voorwaarden zoals de welstandscommissie die heeft geformuleerd. De commissie geeft nauwkeurig aan welke onderdelen van het plan gewijzigd moeten worden. De aanvrager krijgt vervolgens de gelegenheid zijn plan aan te passen. Het bevoegd gezag kan ook besluiten om de voorwaarden van het welstandsadvies op te nemen in de omgevingsvergunning. Gelet op de eerste zin wordt in een aantal gevallen, op verzoek in plaats van het “voldoet mits” de omschrijving “voldoet niet tenzij” gehanteerd.

‘Voldoet niet’

De commissie is van oordeel dat het bouwplan niet voldoet aan redelijke eisen van welstand. Een negatief welstandsadvies betekent dat een bouwplan ingrijpend moet worden gewijzigd. Adviseert de commissie negatief, dan geeft ze een nauwkeurige schriftelijke motivering. Deze bevat een korte omschrijving van het ingediende plan, een verwijzing naar de van toepassing zijnde welstandscriteria en een samenvatting van de beoordeling van het plan op die punten.

‘Aanhouden’

De welstandscommissie kan het advies aanhouden wanneer meer informatie of een toelichting van de ontwerper gewenst of noodzakelijk is. Bij deze mogelijke adviezen wordt met het navolgende rekening gehouden. Wordt een bouwplan ingediend door een gekwalificeerde architect, dan is het uitgangspunt dat deze een plan heeft ontworpen

dat voldoet aan redelijke eisen van welstand en waarbij rekening is gehouden met de in deze nota vastgelegde gebiedsgerichte of objectgerichte criteria. Alleen in zeer uitzonderlijke gevallen kan dan alsnog een negatief welstandsadvies worden uitgebracht. Zijn de naam en andere gegevens van de verantwoordelijke ontwerper niet bekend, dan dient een volledige toetsing te volgen.

3.6.3. Pré-advies/vooroverleg

De gemeente biedt ontwerpers en planindieners de mogelijkheid om, voorafgaand aan de formele omgevingsvergunningaanvraag, vooroverleg te plegen met de welstandscommissie over de interpretatie van de welstandscriteria in het concrete geval van hun bouwplan. Hiertoe kan het schetsontwerp worden ingediend bij de afdeling Bouwen en Woningtoezicht. Ook tijdens het vooroverleg moet de kwaliteit van het aangeleverde materiaal een goed beeld geven van het plan en de relatie met de omgeving. De welstandscommissie kan zich een goed oordeel vormen als de volgende zaken worden aangeleverd: situatieschets inclusief aansluitende terreinen (minimaal schaal 1:1000), foto's van de bestaande situatie en de omgeving, bij verbouwingsplannen tevens schetsen van bestaande plattegronden, doorsneden en gevelaanzichten (minimaal schaal 1:100). Bij grote projecten kan de welstandscommissie een werkmaquette van het bouwwerk en zijn omgeving vragen om de schaal en massa te kunnen beoordelen. Het plan dient daarnaast in ieder geval in overeenstemming te zijn met het vigerende of in ontwikkeling zijnde bestemmingsplan.

Ten behoeve van het vooroverleg wordt het schetsplan geregistreerd, gedateerd en krijgt het een dossiernummer. In afwachting van de verdere ontwikkelingen van het plan wordt met een pré-advies verslag uitgebracht van het vooroverleg en eventueel gemaakte afspraken vastgelegd. Ook het pré-advies wordt op de gebruikelijke wijze aan het college ter kennisname gebracht. In het pré-advies worden eventuele bezwaren of waarderingen opgenomen. Zo zal het expliciet worden vermeld wanneer een plan afwijkt van de gebiedsgerichte criteria maar niettemin voldoet aan redelijke eisen van welstand volgens de algemene criteria, opdat het college zich daar tijdig een zelfstandig oordeel over kan vormen.

Op verzoek van de opdrachtgever kan het overleg achter gesloten deuren plaatsvinden. De opdrachtgever dient deze wens bij het college van B & W kenbaar te maken. Op deze wijze wordt zorggedragen voor een goede verslaglegging en een consistente advisering in alle planfasen.

3.6.4. Aanvullend advies

Als er na een advisering een gesprek in de commissie volgt dan wordt het verslag van dit gesprek als aanvullend op het eerdere advies gegeven. Een aanvullend advies zal ook gegeven worden als het college om een nadere motivering of schriftelijke toelichting op het eerdere advies verzoekt.

3.7. Afwijking van de criteria en het advies

Bij hoge uitzondering en alleen in speciale gevallen zoals hieronder beschreven kunnen zowel de welstandscommissie als het bevoegd gezag bij de beoordeling van bouw aanvragen afwijken van respectievelijk de criteria of het door de commissie uitgebrachte advies.

3.7.1. Procedure

De ontwerper/architect kan een bouwplan maximaal drie keer voorleggen aan de welstandscommissie voor het verkrijgen van een positief welstandsadvies.

Wanneer de ontwerper/architect en de welstandscommissie na drie adviezen nog niet op één lijn zitten voor wat betreft het ontwerp om beiden de nodige inspanningen hebben gedaan om tot een positief advies te komen heeft de aanvrager 2 mogelijkheden:

1. Hij trekt de aanvraag om een voorlopige beoordeling in en dient een nieuw plan in. Er bestaat dan weer de mogelijkheid om het ontwerp drie keer voor te leggen aan de welstandscommissie;
2. Hij laat zijn architect/ontwerper een verzoek indienen, om een welstandsnota-procedure op te starten.

Indien de aanvrager kiest voor het starten van een welstandsnota-procedure kan de architect voor één van de beoordeelde ontwerpen een motivering opstellen, waarom in zijn optiek het ontwerp voldoet aan de criteria en de uitgangspunten gesteld in de nota.

De afdeling Ruimte, team Vergunningen zal een adviesnota opstellen welke zal worden voorgelegd aan het college.

Hierbij kan het volgende worden geadviseerd c.q. besloten:

1. Akkoord, hierbij volgt het college de motivering van de architect/ontwerper; hierbij wordt voorbijgegaan aan het negatieve advies welke de welstandscommissie heeft afgegeven op het betreffende plan;
2. Niet akkoord, hierbij volgt het college de negatieve advisering welke de welstandscommissie heeft afgegeven op het betreffende plan;
3. Bij twijfel kan in overleg met de aanvrager, het plan nogmaals worden voorgelegd aan een welstandscommissie voor een “second-opinion”. Hierbij gelden de bovenstaande uitgangspunten m.b.t. de uitslag (Akkoord of Niet Akkoord)

3.7.2. Afwijken van de criteria

De welstandscommissie kan bij haar advisering afwijken van het welstandsbeleid. Dit kan gebeuren op basis van een gemotiveerd

positief welstandsadvies bij plannen die weliswaar niet voldoen aan enige gebiedsgerichte of objectgerichte welstandscriteria maar wel aan redelijke eisen van welstand, dit te beoordelen aan de hand van de algemene welstandscriteria. Deze afwijking wordt in de beslissing op de aanvraag van de omgevingsvergunning eveneens gemotiveerd. Afwijkingen van het beleid vragen om een bestuurlijk draagvlak. Wanneer de welstandscommissie voor een bepaald plan aanleiding ziet tot afwijken van het beleid, zal zij het bevoegd gezag in haar advies daarover informeren.

Afwijken van het advies om andere redenen

Het bevoegd gezag krijgt volgens artikel 2.10, lid 1 aanhef en onder d Wabo de mogelijkheid om bij het in strijd zijn van een bouwplan met redelijke eisen van welstand, toch de omgevingsvergunning te verlenen indien het van oordeel is dat daarvoor andere redenen zijn, bijvoorbeeld van economische of maatschappelijke aard. Deze afwijking wordt in de beslissing op de aanvraag van de omgevingsvergunning gemotiveerd. De welstandscommissie wordt hiervan op de hoogte gesteld. Het bevoegd gezag zal uiterst terughoudend zijn met het gebruik van deze mogelijkheid omdat de ruimtelijke kwaliteit niet snel ondergeschikt wordt geacht aan economische of maatschappelijke belangen.

3.8. Informatie aan de aanvrager en architect

Bij de indiening van een plan zal informatie verschaft worden over de tijd en plaats waarop het plan, indien dit voldoet aan de indieningsvereisten voorgelegd zal worden aan de welstandscommissie. Als de aanvrager niet bekend is met de criteria en het beoordelingskader voor zijn bouwplan dan zal hij daarvan in kennis worden gesteld.

De indiener van het plan of zijn architect kan, indien gewenst, in de commissie een toelichting geven op zijn plan. Hiertoe wordt een afspraak gemaakt met de ambtenaar van Bouw- en Woningtoezicht.

3.9. Openbaarheid

De commissievergadering (beraadslagingen en beoordeling) vindt in openbaarheid plaats, tenzij op verzoek van de aanvrager en de gemeente hiervan om redenen die in de Wet Openbaarheid van Bestuur, artikel 10 vermeld staan, van moet worden afgeweken. Indien de openbare behandeling van een plan niet gewenst is, dan wordt dit gelijktijdig met de aanbidding van de overige plangegevens en tekeningen schriftelijk bekend gemaakt aan de secretaris.

Belanghebbenden (aanvrager en architect) kunnen op verzoek in gelegenheid worden gesteld om in de commissie een toelichting te geven op hun plan of een toelichting te verkrijgen op het advies. Zij kunnen hiertoe een afspraak maken via de afdeling Ruimte, team Vergunningen. Voor zover er in de agenda ruimte is voor dit overleg zullen deze afspraken worden gehonoreerd. In het andere geval worden zij naar de eerstvolgende vergadering doorgeschoven.

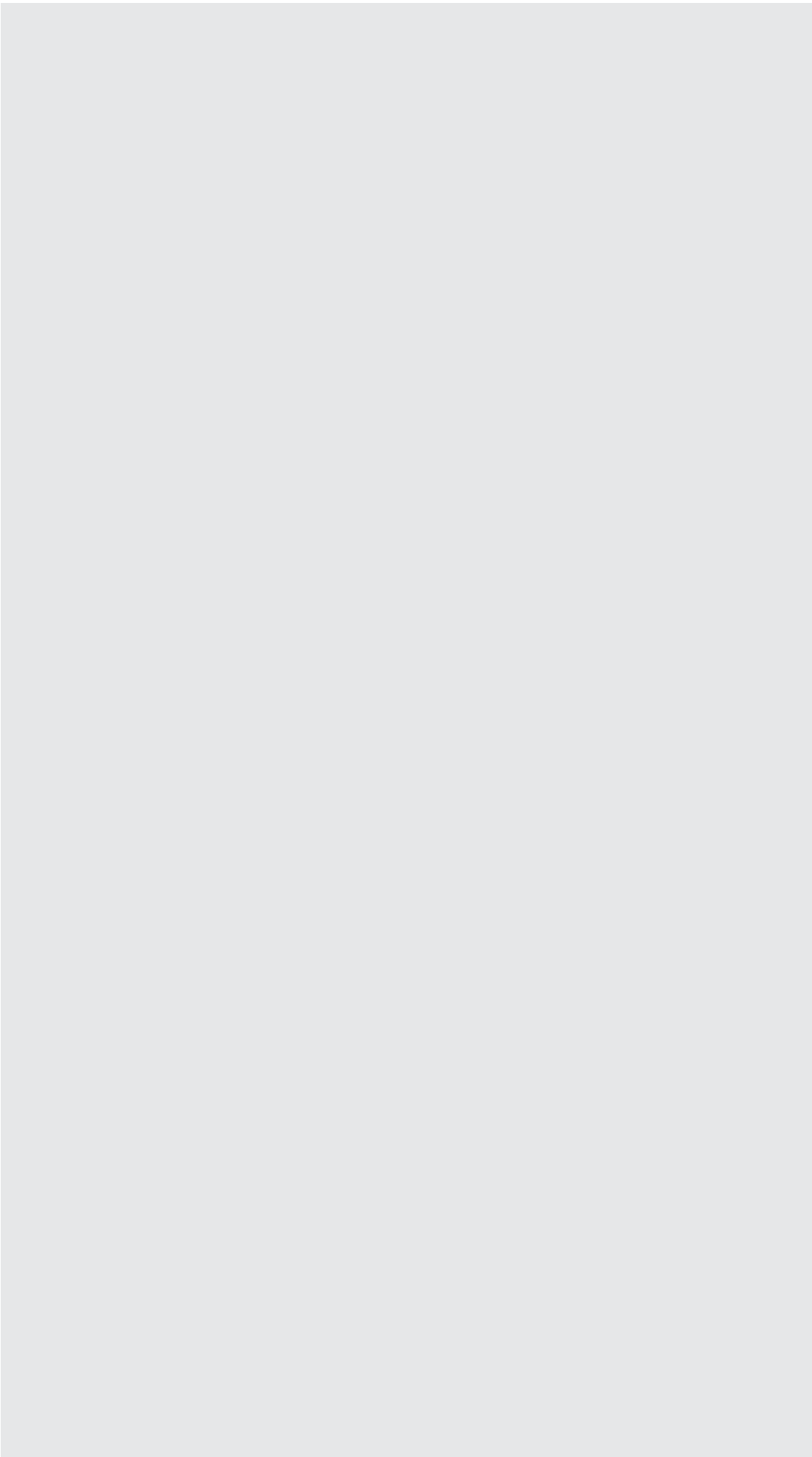
Belangstellenden kunnen de vergadering van de commissie bijwonen. Zij hoeven daarvoor geen afspraak te maken. Belangstellenden hebben geen spreekrecht. De welstandscommissie wordt immers gevraagd om een onafhankelijk en deskundig advies aan burgemeester en wethouders, binnen het democratisch vastgestelde kader van de welstandsnota. In zeer bijzondere situaties kunnen burgemeester en wethouders de welstandscommissie vragen om belangstellenden te horen, voorafgaand aan de planbeoordeling. Verwacht mag worden dat de openbaarheid bijdraagt aan de gewenste vermaatschappelijking van het welstandstoezicht.

Het streven is naar een meer actieve openbaarheid. De agenda voor de commissievergadering zal hiertoe via het internet worden gepubliceerd en de faciliteiten waarvan de welstandscommissie gebruik maakt, zullen hiertoe, waar mogelijk, worden geoptimaliseerd, e.e.a. in overleg met de betrokken gemeenten. De vergadering van de welstandscommissie zullen zoveel mogelijk in het eigen gemeentehuis plaatsvinden.

3.10. Integrale welstands-monumentenadvisering

Voor verbouw-restauratieplannen van gemeentelijke- en rijksmonumenten is zowel een welstandsadvies als een advies van de monumentencommissie benodigd. In beide adviezen zal worden ingegaan op vormgevingaspecten. Een integrale benadering kan in die gevallen zowel procedureel als inhoudelijk een meerwaarde opleveren.

De gemeente heeft de integrale advisering voor welstand en monumentenzorg op de volgende wijze georganiseerd: bij aanvragen die betrekking hebben op de verbouwing of restauratie van gemeentelijke of rijksmonumenten wordt de monumentencommissie om advies gevraagd. Het mandaat van de monumentencommissie is volledig en geldt voor alle verbouwingsrestauratieplannen.





4. De welstandscriteria

4.1. Inleiding

Het formuleren van de aspecten en de daarbij behorende criteria waarop een plan beoordeeld wordt tezamen met het vaststellen van het ambitieniveau voor specifieke gebieden, zal moeten leiden tot meer objectiviteit en een duidelijk toetsingskader voor de welstandscommissie. Voor de burger ontstaat hiermee meer inzicht in de welstandstoetsing en vooraf meer zekerheid over de haalbaarheid van zijn plannen. De duidelijkheid die ontstaat met het vaststellen van de beoordelingsaspecten, criteria, en de openbare besluitvorming die daaraan ten grondslag ligt, moet de welstandstoetsing een groter maatschappelijk draagvlak geven.

4.2. Welstandsniveaus

Verschillende niveaus

Na de inventarisatie van de ruimtelijk samenhangende gebieden is voor alle deelgebieden een ruimtelijk ambitieniveau vast te stellen. Dit ambitieniveau bepaalt de aard en de intensiteit waarmee de bouwplannen aan de diverse criteria zullen worden getoetst. Afhankelijk van de waarde en gevoeligheid van het gebied is voor elk gebied een niveau vastgesteld.

- niveau 1: bijzonder

Het welstandsbeleid is gericht behouden van de bestaande kwaliteiten en ruimtelijke karakteristieken. Hieronder vallen de beeldbepalende karakteristieke gebieden met een hoge cultuurhistorische en architectonische waarde. Voor individuele monumenten en de directe belendingen wordt altijd niveau 1 gehanteerd, ongeacht het niveau van het gebied waarin ze liggen.

- niveau 2: regulier

Hierbij gaat het met name om gebieden en bebouwing die om een zorgvuldige afstemming vragen van nieuwe bouwkundige ingrepen. Het betreft onder meer de historische bebouwingslinten en dorpskern, waardevolle woonbuurten en de waardevolle bebouwing met een specifieke (publieksgerichte) functie e.d.

- niveau 3: soepel

Dit niveau geldt voor het buitengebied en de noordzijde van het bedrijventerrein Nijverhei. Er worden geen specifieke eisen gesteld aan de ruimtelijke kwaliteit. De welstandsbeoordeling is gericht op het handhaven van de basiskwaliteit. In gebieden met een soepel niveau gelden welstandseisen in de eerste plaats voor de (omgevingsvergunningplichtige) hoofdbebouwing. Voor overige vergunningplichtige bouwactiviteiten is het onder bepaalde omstandigheden niet nodig om aan welstandseisen te toetsen, zie hiervoor Deel A, hoofdstuk 4.



Welstandsvrije bouwactiviteiten

Voor overige vergunningplichtige bouwactiviteiten is het onder bepaalde omstandigheden niet nodig om aan welstandseisen te toetsen. Het moet dan allereerst gaan om bouwactiviteiten die zijn genoemd in bijlage 1.

Wanneer de bouwactiviteit genoemd is in bijlage 1, is voor het al dan niet van toepassing zijn van welstandseisen vervolgens van belang om na te gaan waar de activiteit plaatsvindt. Vinden de bouwactiviteiten plaats (1) in het achtererfgebied, (2) op een achterdakvlak, (3) op een niet naar openbaar toegankelijk gebied gekeerd zijdakvlak of (4) op een plat dak, dan zijn daarop geen redelijke eisen van welstand van toepassing. Een omgevingsvergunning moet dan wel worden aangevraagd, maar de welstandscommissie hoeft in die gevallen dan niet te adviseren.

Omgevingsvergunningvrije bouwactiviteiten

Voor een viertal bouwactiviteiten kan het al dan niet van toepassing zijn van redelijke eisen van welstand van belang zijn voor de vraag of een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd. Met betrekking tot gebieden met een soepel welstandniveau acht het gemeentebestuur van Rucphen het ongewenst dat een omgevingsvergunningplicht enkel ontstaat vanwege het bestaan van redelijke eisen van welstand. Met het oog hierop geldt (deels dubbel, deels aanvullend op het hiervoor bepaalde en bijlage 1) voor die gebieden dat géén redelijke eisen van welstand gelden voor bouwactiviteiten die betrekking hebben op:

- a. Een bijbehorend bouwwerk in het achtererfgebied. Hierbij moet worden opgemerkt dat de vergunningplicht verder afhankelijk is van diverse specifieke (hoogte- en afstands)eisen (zie voor de volledige lijst artikel 2 lid 3 Bor);

- b. Een daglichtvoorziening in het voordakvlak of een naar openbaar toegankelijk gebied gekeerd zijdakvlak van een dak, ingeval de constructie niet meer dan 0,6 m buiten het dakvlak uitsteekt, en de zijkan-ten zich meer dan 0,5 m van de randen van het dakvlak of het platte dak bevinden;

- c. Een erf- of perceelafscheiding, mits wordt voldaan aan de volgende eisen: (1) niet hoger dan 2 m, (2) op een erf of perceel waarop al een gebouw staat waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat, en (3) achter de voorgevelrooilijn.

- d. Een dakkapel, voorzien van een plat dak, in het voordakvlak of een naar openbaar toegankelijk gebied gekeerd zijdakvlak, ingeval deze niet hoger is dan 1,75 m (gemeten vanaf de voet van de dakkapel), de onderzijde zich tussen 0,5 m en 1 m boven de dakvoet bevindt, de bovenzijde meer dan 0,5 m onder de daknok blijft, en de zijkanten meer dan 0,5 m van de zijkanten van het dakvlak vandaan blijven.

- niveau 4: welstandsvrij

In een aantal gebieden gelden geen eisen van welstand.

Het betreft hier de binnenstedelijke gebieden, campings en begraafplaatsen.

In het algemeen geldt: hoe waardevoller de gebiedskarakteristiek, hoe hoger het welstandsniveau. Op deze manier worden de gebiedseigen waarden met betrekking tot beeldkwaliteit doeltreffend beschermd.

Aspectgroepen	Beoordelingsaspecten	Niveau 1 bijzonder	Niveau 2 regulier	Niveau 3 soepel
Hoofdaspecten	plaatsing / situering massavorm gevelopbouw materiaal (hoofdvlak) kleur (hoofdvlak)	bijzonder	regulier	soepel
Deelaspecten	compositie massaonderdelen gevelindeling vormgeving gevelelementen	bijzonder	regulier	soepel
Detailaspecten	materialen (onderdelen) kleuren (onderdelen) detailering (onderdelen)	regulier	soepel	vrij
Niveau 1 bijzonder	Afwijken van dit niveau is slechts mogelijk wanneer het plan een overduidelijke meerwaarde voor de omgeving krijgt. Een afwijking heeft een zorgvulge motivering van de welstandscommissie.			
Niveau 2 regulier	Afwijken van dit niveau is mogelijk mits goed gemotiveerd en mits er geen afbreuk aan de kwaliteit van de omgeving wordt gedaan.			
Niveau 3 soepel	Er wordt basiskwaliteit gevraagd. Afwijken van het niveau is mogelijk wanneer dit in dienst staat van het plan zelf.			
Welstands- vrij	Hoofd-, deel- en detailaspecten worden niet getoetst			

Toepassing van de welstandsniveaus

Om de niveaus in praktijk te kunnen toepassen is het noodzakelijk de welstandsniveaus te koppelen aan de beoordelingsaspecten. In deel B is dit per deelgebied gebeurd.

Aan de hand van de matrix op de vorige bladzijde kan door alle partijen worden afgeleid welke beoordelingsaspecten bij een bepaald welstandsniveau van toepassing zijn. Hier moet bij het ontwerpen en adviseren van een plan gebruik worden gemaakt.

4.3. Samenhangend stelsel van criteria

In principe kan elke gemeente zijn eigen welstandscriteria hanteren, zolang dit wordt gedragen door de gemeenteraad. Als het gaat om de karakteristieken die de gemeente haar eigen identiteit verlenen is dat een goede zaak. Een groot deel van het grondgebied omvat echter ook bebouwing zonder specifiek plaatselijke kenmerken, maar met meer regio-gebonden kenmerken (bijvoorbeeld de nederzettingsstructuur). Voorts bestaat het bouwen in Nederland voor een groot deel uit (standaard-) objecten: kleine gebouwen, verbouwingen en uitbreidingen, waarvoor een maatschappelijk geaccepteerd scala aan oplossingen en vormen is ontwikkeld, en waarvoor objectieve, meetbare criteria op te stellen zijn.

Met het oog op het bovenstaande is het dus logisch dat de welstandsnota niet bestaat uit één soort criterium, maar uit een samenhangend stelsel van uiteenlopende criteria. Er is een onderscheid te maken in twee hoofdgroepen:

- algemene criteria;
- gebiedscriteria;

Algemene criteria

Algemene criteria liggen (vaak onzichtbaar) ten grondslag aan alle welstandsadviezen van de commissie, deze criteria vormen als het ware de basis. Ook worden de algemene criteria gebruikt in bijzondere situaties wanneer de gebiedsgerichte criteria ontoereikend zijn: dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer een bouwplan afwijkt van de bestaande of toekomstige omgeving maar door bijzondere schoonheid of verschijningsvorm wél bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving, kan worden teruggegrepen op de algemene welstandscriteria. De welstandscommissie kan het bevoegd gezag in zo'n geval gemotiveerd en schriftelijk adviseren af te wijken van de gebiedsgerichte welstandscriteria. In praktijk betekent dit dat het betreffende plan alleen op grond van de algemene welstandscriteria wordt beoordeeld en dat de bijzondere schoonheid van het plan met deze criteria overtuigend kan worden aangetoond. Het niveau van 'redelijke eisen van welstand' ligt dan uiteraard hoog, het is immers redelijk dat er hogere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate een bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In Deel B volgt een uitgebreide beschrijving van de algemene criteria.

Gebiedscriteria

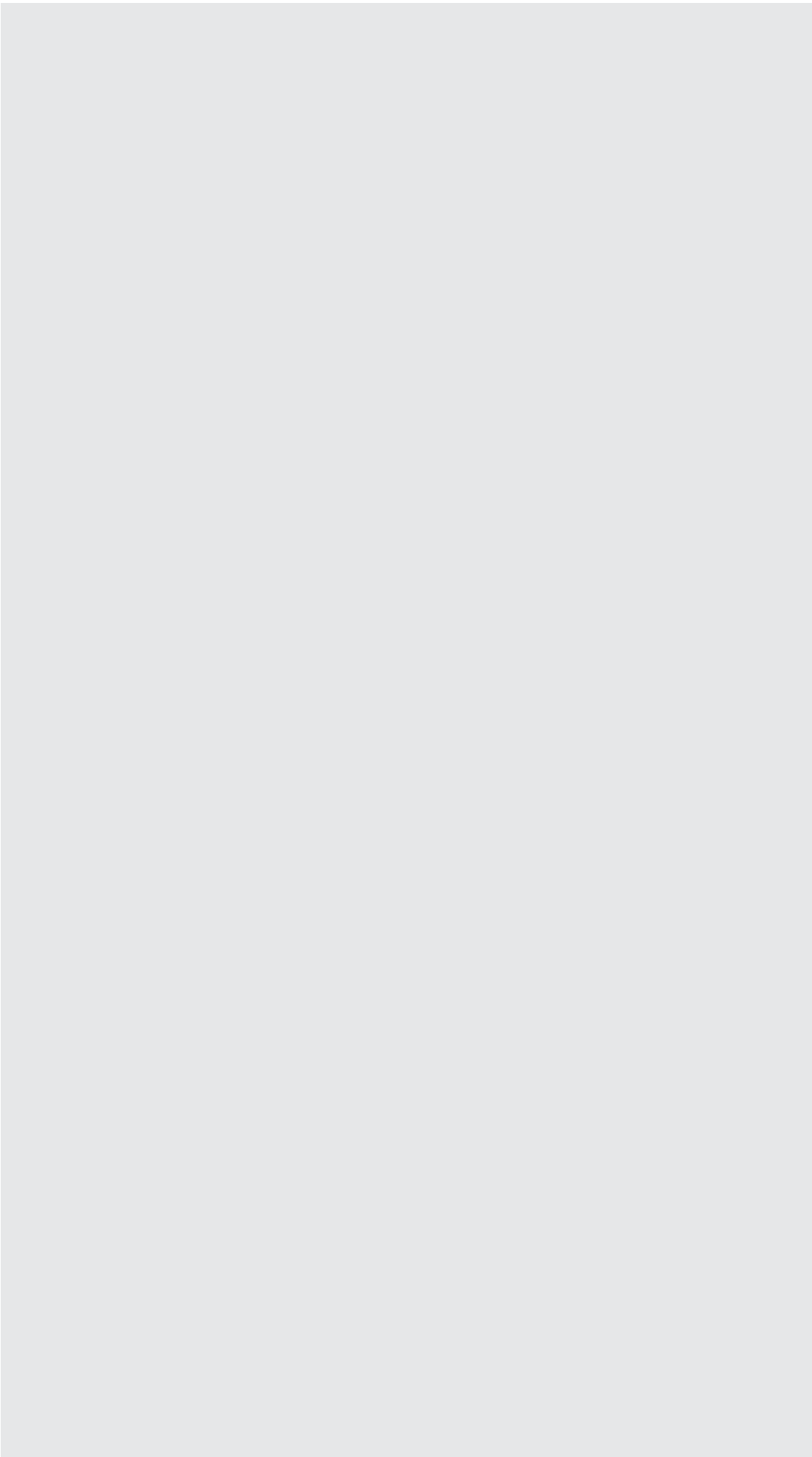
Gebiedscriteria zijn, zoals de term al aangeeft wél gekoppeld aan specifieke gebieden. Middels gebiedscriteria worden de maten, marges of hoedanigheid van het planaspect vergeleken met de gebiedskarakteristiek of de beeldkwaliteitseisen. Elk gebied kent een vastgesteld welstandsniveau op basis waarvan beoordeeld wordt. In Deel B zullen de gebiedscriteria nader aan de orde komen.

4.4 Repressieve welstandstoetsing (excessen regeling)

Het uiterlijk van bestaande bouwwerken mag niet in ernstige mate strijdig zijn met redelijke eisen van welstand. Ook omgevingsvergunning-vrije bouwwerken vallen onder het repressieve welstandsvereiste dat is opgenomen in artikel 12, lid 1 Ww. Welstandsbeleid geldt dus altijd.

Een bouwwerk is in ernstige mate in strijd met redelijke eisen van welstand indien sprake is van excessen (vandaar de naam excessenregeling), dat wil zeggen buitensporigheden die ook voor niet-deskundigen evident zijn. Het gaat hierbij dus om zaken waaraan een groot deel van de mensen zich ergert. Vaak heeft dit betrekking op het onbruikbaar maken van bouwwerken, ernstig verval van bouwwerken, het ontken-nen of vernietigen van architectonische bijzonderheden bij aanpassing van een bouwwerk, armoedig materiaalgebruik, toepassing van felle of contrasterende kleuren, te opdringerige reclames of een te grove in-breuk op wat in de omgeving gebruikelijk is (zie tevens Deel B). Het zal duidelijk zijn dat in een gebied waarvoor een hoog welstandsniveau is vastgesteld er eerder sprake kan zijn van een excès dan in een gebied met een laag niveau.

Het bevoegd gezag in bovengenoemde gevallen (volgens artikel 13a Ww) degene die tot het opheffen van strijdigheden bevoegd is, aanschrijven om die strijdigheid op te heffen. Dit wordt ook wel repressieve welstandstoetsing genoemd (deze regeling is dus niet bedoeld om de plaatsing van een bouwwerk tegen te gaan). Bij het aanschrijven dient gemotiveerd te worden waarom en in welke mate het bouwwerk strijdig is met redelijke eisen van welstand. De beoordeling vindt (in overeenstemming met artikel 12a Ww) plaats aan de hand van de in de welstandsnota opgenomen algemene criteria.



Bijlage 1

**Lijst onder voorwaarden vrij-
gestelde bouwactiviteiten**

Omgevingsvergunningplichtige bouwactiviteiten waarvoor in een gebied met een soepel welstandsniveau geen redelijke eisen van welstand gelden, indien de activiteit plaatsvindt: (1) in het achtererfgebied, (2) op een achterdakvlak, (3) op een niet naar openbaar toegankelijk gebied gekeerd zijdakvlak of (4) op een plat dak.

1. een bijbehorend bouwwerk;
2. een dakkapel;
3. een dakraam, daklicht, lichtstraat of soortgelijke daglichtvoorziening in een dak;
4. een collector voor warmteopwekking of een paneel voor elektriciteitsopwekking op een dak;
5. een kozijn, kozijninvulling of gevelpaneel;
6. een zonwering, rolhek, luik of rolluik aan of in een gebouw;
7. een afscheiding tussen balkons of dakterrassen;
8. tuinmeubilair;
9. een sport- of speeltoestel voor uitsluitend particulier gebruik;
10. een erf- of perceelafscheiding;
11. een constructie voor het overbruggen van terreinhoogteverschil;
12. een vlaggenmast;
13. een op de grond staand bouwwerk ten behoeve van recreatief nachtverblijf;
14. een zwembad, whirlpool, jacuzzi of vijver bij een woning of woongebouw;
15. een bouwwerk, geen gebouw zijnde, ten behoeve van agrarische bedrijfsvoering, voor zover het betreft: a. een voeder- of mestsilos, of b. een ander bouwwerk niet hoger dan 2 m.

Hierboven zijn de belangrijkste bouwactiviteiten opgesomd voor particulieren. Voor de volledige lijst met bouwactiviteiten wordt verwezen naar artikel 2 en 3, Bijlage II Bor (bijvoorbeeld zendmasten en bouwketen).

Bijlage 2

Reclamenotitie

Inleiding

Reclame is niet meer weg te denken uit onze samenleving. De invloed van reclame op ons dagelijks leven is de afgelopen decennia steeds groter geworden. Er is vrijwel geen medium dat gevrijwaard is van reclameboodschappen. Vrijwel elke (al dan niet virtuele) omgeving zal vroeg of laat met reclame-uitingen worden geconfronteerd.



buitenshuis valt reclame nauwelijks te omzeilen

Reclame kan veel verschillende vormen aannemen. De traditionele vorm, een wervende boodschap, heeft inmiddels een subtielere pendant gekregen in de vorm van sponsoring. Veel non-profitorganisaties blijven in leven dankzij de “steun” van de commercie. Maar ook commerciële bedrijven zien in het verhuren van reclameruimte een aantrekkelijke tweede bron van inkomsten. Zo kan een stadsbus een rijdend billboard worden, en worden literatuurprijzen vernoemd naar uitgeverijen van tijdschriften.

Er is een belangrijk onderscheid te maken tussen plaatsgebonden en niet-plaatsgebonden reclame. Waar niet-plaatsgebonden reclame slechts tot doel heeft de consumptie van een bepaald product te bevorderen, of aan te zetten tot een bepaalde handeling, is het doel van plaatsgebonden reclame in eerste instantie de aanwezigheid van de producent, de persoon, het bedrijf of instantie achter de reclame, in een bepaalde omgeving herkenbaar te maken. Dit is een van de oudste vormen van reclame: het uithangbord, de gevelbelettering.

In de openbare ruimte treffen we voornamelijk plaatsgebonden reclame aan. Niet-plaatsgebonden reclame wordt, in Nederland, slechts zeer restrictief toegelaten: een beperkt aantal billboards op de belangrijkste verbindingsassen van een stad, het logo van de voornaamste geldschieter op de gevel van een woontoren. Verder zijn er de al eerder genoemde mobiele reclame-uitingen, en kan de argeloze voorbijganger overal worden geconfronteerd met tijdelijke reclamemanifestaties, flyers en (illegaal) plakwerk. Plaatsgebonden reclame heeft in de openbare ruimte een duidelijke functie: zowel producent als consument zullen erbij gebaat zijn wanneer de consument snel zijn weg naar de

producent weet te vinden. Er is in die gevallen zowel een privé-belang als een gemeenschappelijk belang te onderkennen. Voor niet-plaatsgebonden reclame in de openbare ruimte is het gemeenschappelijk belang afwezig, of op zijn minst zeer twijfelachtig. Bij alle reclame-uitingen is er bovendien een tegengesteld belang aan te wijzen: dat van de ruimtelijke kwaliteit van onze dagelijkse leefomgeving. Een overdaad aan reclame tast die kwaliteit aan.

Welstandszorg bewaakt de ruimtelijke kwaliteit van onze dagelijkse leefomgeving. Reclame-uitingen in de openbare ruimte zijn dan ook onderwerp van welstandstoetsing.

Om in de gebouwde omgeving het fenomeen reclame beheersbaar te houden is het voor gemeenten van belang hierover een afgewogen beleid voor te formuleren. Deze objectcriteria verschaffen duidelijkheid omtrent de wijze waarop de welstandsc commissie in voorkomende gevallen toetst. Elke aanvraag wordt echter, zoals de wet dat eist, individueel beoordeeld zowel op zichzelf als in relatie tot de omgeving.



auto schoon, omgeving vervuild

Reclame is een uitermate precedentgevoelig fenomeen en heeft de neiging, onder de druk van de concurrentie, steeds groter en opzichtiger te worden. Juist daarom is het formuleren van beleid zeer belangrijk. Afwijkingen van het beleid zullen al snel tot een vervaging van de normen leiden en het begrip van de burger voor de wijze van beoordelen zal hierdoor afnemen. Het is dus van groot belang dat een gemeentelijke visie op de grenzen en mogelijkheden van reclametoe-passing in een hanteerbaar beleid wordt omgezet, en dat dit beleid op standvastige wijze wordt gehandhaafd.

Beoordelingsaspecten

Bij het vaststellen van normen voor reclametekens, is het zinvol onderscheid te maken tussen de verschillende gebieden in een gemeente. Een woonwijk vraagt een andere benadering dan een winkelgebied, een beschermd dorpsgezicht, maar ook het buitengebied, zal ernstig aangetast worden bij plaatsing van reclametekens die op een bedrijventerrein gebruikelijk zijn.

Gebiedsindeling

Met betrekking tot het toepassen van reclametekens gaat deze notitie uit van de volgende indeling:

- Bebouwde kom: 2.0
 - woongebieden 2.1
 - winkelgebieden 2.2
 - beschermd stads- of dorpsgezicht 2.3
- Bedrijventerrein: 3.0
- Sportterreinen: 4.0
- Buitengebied: 5.0
 - agrarisch
 - niet agrarisch
- Overgangsgebieden en verbindingssassen 6.0

Per gebied zal een eigen beleid geformuleerd worden met zijn eigen uitgangspunten en normen.



reclame in de dorpskern

1.0 Algemene voorwaarden

In het algemeen geldt dat reclametekens alleen aanvaardbaar zijn indien zij een directe relatie hebben met de gekozen situering, de afmetingen en kleuren afgestemd zijn op het karakter van de directe omgeving en zij niet groter zijn dan voor een goede leesbaarheid voor die situering noodzakelijk is. De reclametekens dienen qua afmetingen en plaatsing

op de gevelopzet afgestemd te worden. De hierna te noemen maximum maten dienen in dit licht gezien te worden; er zullen zich situaties voordoen waarbij ook deze maximum maten de welstand nog te zeer zullen verstoren. Het toepassen van losse letters en aanlichten van reclameteksten verdient de voorkeur boven het toepassen van lichtbakken. Bij lichtbakken is het raadzaam een donker fond te kiezen met heldere letters, ook i.v.m. de verkeersveiligheid (verblindingeffecten). Merkreclames zijn alleen denkbaar indien het bedrijf slechts één product voert; te denken valt b.v. aan een autodealer. Dit om een wildgroei aan tekens te voorkomen. Tenslotte: Ook een reclame vraagt om een zorgvuldige vormgeving en een goede integratie in de gebouwde context.

2.0 Bebouwde kom

2.1 Woongebieden

In een gebied dat hoofdzakelijk is ingericht voor woondoeleinden passen geen reclametekens. Er ontbreekt immers een relatie tussen het woonmilieu en reclame-uitingen.

Woningen met praktijkruimte

Een uitzondering hierop vormen woningen met een praktijkruimte voor het uitoefenen van een vrij beroep, zoals een arts, architect of verzekeringsadviseur. In dergelijke gevallen is een bescheiden aanduiding aanvaardbaar.

- Maximale oppervlakte 0.20 m².
- Alleen naam en aard van het bedrijf met eventueel openingstijden, en/of een vignet (geen merkreclames!).
- Aanlichten van de reclametekst verdient de voorkeur boven lichtreclame.
- Bevestiging tegen gevel t.p.v. de bedrijfstoegang.
- Bij aanwezigheid van voortuinen is plaatsing van een bord in de tuin denkbaar, mits zorgvuldig (als tuinmeubel) vormgegeven, geïntegreerd in het tuinontwerp. Het toepassen van lichtbakken is dan niet geschikt, beperkte aanlichting wel. Totaalhoogte van het bouwwerk maximaal 1.20 m. boven maaiveld.
- Kleuren dienen terughoudend gekozen te worden.



een bescheiden aanduiding

Bedrijfsbebouwing met positieve bestemming

Voor bedrijfsbebouwing met een positieve bestemming in een woonomgeving gelden de volgende uitgangspunten: Alleen aanduidingen die betrekking hebben op naam en aard van het bedrijf zijn toelaatbaar. Het voeren van een merkreclame is alleen mogelijk indien het bedrijf slechts één merkproduct verkoopt (denk b.v. aan een autodealer). In andere gevallen zal al snel door een te veel aan reclames een onrustig totaalbeeld ontstaan. Per 10 meter gevelbreedte aan straatzijde is 1 m² reclame mogelijk. Per gebouw dient in principe niet meer dan 1 reclametecken gelijktijdig zichtbaar te zijn. Uitzondering hierop kan gemaakt worden voor gebouwen die gevels aan meer dan een straat hebben. Het aantal tekens blijft dan 1 per naar de straat gekeerde gevel. Bij een grotere gevelbreedte dan 15 m zijn twee reclametekens denkbaar. De reclame dient te worden aangebracht op begane grond niveau, in ieder geval onder de verdiepingsramen.



een vrijstaande, geïntegreerde aanduiding in de voortuin

Uiteraard gelden ook hier weer de algemene uitgangspunten m.b.t. vormgeving, kleurstelling en plaatsing t.o.v. het gevelvlak. Het integreren van vrijstaande bescheiden reclametekens in de voortuin is denkbaar mits plaats, vormgeving en kleur worden afgestemd op de omgeving. Het toepassen van lichtbakken is dan niet geschikt, beperkte aanlichting wel. De maximale hoogte van een dergelijk element is sterk afhankelijk van de situatie, doch mag de 2.25 m. boven maaiveld niet overschrijden.

2.2 W inkelgebieden

In gebieden met een uitgesproken winkel en/of promenade karakter zijn de mogelijkheden tot reclamevoering ruimer dan in woongebieden. Gezien de grote vormverscheidenheid van winkelgebieden en reclames, is het niet mogelijk richtlijnen te formuleren die 100% uitsluitel geven over de aanvaardbaarheid van reclames.



uniforme kaders, gerelateerd aan begane-grondlaag

Algemeen kan gesteld worden dat de reclames op winkelniveau, d.w.z. het begane grond niveau geplaatst dienen te worden, zodat er een directe en logische relatie tussen het reclameteken en de functie ontstaat en de overlast voor eventuele bovenwoningen beperkt wordt. In beginsel dient de oppervlakte van reclametekens al of niet verlicht, de 2 m² per 10 meter gevelbreedte aan de straatzijde, niet te overschrijden. Plaatsing tegen de luifel, is beter dan plaatsing op de luifel. De hoogte van de reclame dient op die van de luifel afgestemd te worden met een maximum hoogte van 0.5m. Bij een plaatsing evenwijdig aan de luifel is een lengte van maximaal 60% van de winkelbreedte denkbaar. Loodrecht op de luifel geen reclametekens aanbrengen. Loodrecht onder de luifel bestaat vaak de mogelijkheid op bescheiden maar effectieve wijze reclame te voeren. Indien geen luifel aanwezig is, kan een lichtbak met bovenstaande afmetingen op de gevel aangebracht worden mits qua afmetingen en plaatsing afgestemd op de gevelopzet. Loodrecht op de gevel is er per 6 m¹ winkelbreedte een reclame mogelijk met een maximale oppervlakte van 0.75 m², met een maximale hoogte en breedtemaat van 1.25 m. Per gebouw van minder dan 10 meter breedte aan straatzijde, dient in principe niet meer dan één reclameteken gelijktijdig zichtbaar te zijn. Een uitzondering is te maken voor gebouwen die gevels aan meer dan één straat hebben. Het aantal tekens blijft dan één per naar de straat gekeerde gevel.

2.3 Beschermd stads- of dorpsgezicht

Het vaststellen van een beschermd stads- of dorpsgezicht heeft het behoud van de cultuurhistorische waarden van een dergelijk gebied ten doel. Om een harmonie met deze waarden te bereiken dienen reclame-uitingen in het algemeen gekenmerkt te worden door een gebruik van traditionele middelen, materialen, vormen en kleuren. Voorbeelden van traditionele middelen zijn het uithangbord en het beletteren van kroonlijsten of luifels boven entree of etalage partijen. Uiteraard is het van groot belang dat de reclameaanduiding op harmonieuze manier opgenomen wordt in de architectuur van het pand of zelfs daartoe bijdraagt. Felle kleuren, grote ongelede vlakken met

reclameboodschappen evenals lichtbakken zijn storend doordat zij onvoldoende passen in de traditionele karakteristiek. Het aanlichten van losse letters op gevel of luifel biedt een goed alternatief voor lichtbakken.



een landelijke huisstijl is zelfs voor de post niet heilig

3.0 Bedrijventerreinen

Bij bedrijventerreinen kan een onderscheid gemaakt worden tussen verschillende soorten boodschappen.

1. Naam-, beroeps- en/of productaanduiding met een directe relatie tot het betreffende bedrijf;
2. Verwijzingsreclame c.q. routeborden op het bedrijventerrein;
3. Gezamenlijke presentatie van de bedrijven m.b.t. b.v. masten bij de entree van het terrein.



losse letters op dakrand én relatie met entree

Ad 1 Gezien de grotere schaal van de gebouwen en het utilitaire karakter, is een grotere hoeveelheid reclame denkbaar. Uitgangspunt blijft dat de reclame op een logische plaats tegen het gebouw aangebracht dient te worden, b.v. bij de entree, en afgestemd dient te zijn op de massaopzet en gevelopzet. Indien plaatsing tegen een gevel niet mogelijk is, b.v. bij glasvliesgevels, de reclametekst boven of in de buurt van de entree

aanbrengen. Ook is een plaatsing op de dakrand dan mogelijk indien uitgegaan wordt van losse letters. Los geplaatste ornamenten zijn denkbaar, mits zorgvuldig vormgegeven, geplaatst bij de toegang tot het bedrijf en qua hoogte afgestemd op het kantoorgedeelte van het bedrijf met een maximum hoogte van 3.50 m. Per bedrijf is maximaal één merkreclame toelaatbaar.

- Ad 2 Routeborden in één uniform kader zijn mogelijk. Per terrein zal een dergelijk kader moeten worden ontwikkeld en vormgegeven. Alleen naamsaanduidingen van het bedrijf en branche, c.q. beroepsaanduiding zijn toegestaan.
- Ad 3 Een gezamenlijke presentatie bij de entree van het bedrijven-terrein is denkbaar eventueel in combinatie met een plattegrond en routebeschrijving. Een zorgvuldige vormgeving is dan essentieel. De hoogte dient beperkt te blijven tot 5m. maximaal.

4.0 Sportterreinen

Sportterreinen zijn meestal in een “groene” omgeving gesitueerd. Het aanbrengen van reclames niet gericht op het complex zelf is slecht passend en niet aanvaardbaar. Naamsreclame voor de sportvereniging zelf is i.v.m. de bereikbaarheid wel mogelijk, mits deze aanduidingen qua maat, vormgeving en kleurstelling zijn afgestemd op het karakter van de omgeving. Het verdient aanbeveling één uniform systeem te ontwikkelen. Reclame-uitingen, gericht op het complex zelf zijn denkbaar (borden rond het (voetbal)veld, naamsaanduiding op kantine) indien de naar de natuur gekeerde zijde donker van kleur is en de hoogte gerekend vanaf maaiveld maximaal 1.20 m bedraagt. Het toepassen van lichtreclame dient verder beperkt te blijven tot één lichtreclame per vereniging, aangebracht op het clubgebouw met een maximale afmeting van 1.00 m².

een uniform systeem, gericht op het complex zelf



5.0 Buitengebied

Reclameborden, aankondigingen en verwijzingsborden horen niet thuis in het buitengebied. Ze passen slecht bij het karakter van de omgeving en vormen een visuele vervuiling. Zeker nu het recreatieve karakter van het buitengebied meer aandacht krijgt, is het van belang het karaktersverschil tussen de bebouwingskernen en het buitengebied te bewaren c.q. te versterken.



mooie plek voor een billboard?

5.1 Algemene voorwaarden

Gebieden die een bijzondere landschappelijke kwalificatie in het bestemmingsplan of streekplan toegekend hebben gekregen zijn in principe niet geschikt om enige vorm van reclame toe te laten. Ter bescherming van het landschapsschoon en ter behoud van het specifieke karakter van deze gebieden is een zeer terughoudend beleid noodzakelijk. In de overige gebieden kunnen reclameborden en/of tekens vrijstaand aan de weg alleen worden toegestaan voor niet agrarische bedrijven met een positieve bestemming. Dit om een teveel aan borden in het buitengebied te weren. Bij agrarische bedrijven is het wel mogelijk kleine bordjes te plaatsen (b.v. “eieren te koop”) bovendien is een naamsaanduiding op stal of bedrijfsgebouw mogelijk.

Lichtreclames passen niet in het buitengebied en zullen m.n. 's avonds als zeer dominant en opzichtig ervaren worden. Daarom is het plaatsen van lichtreclames in het buitengebied in principe niet toelaatbaar. Verwijsborden zijn in beginsel niet toegestaan evenals niet perceelsgebonden reclameborden en algemene merktekens.

De vormgeving, kleurstelling en plaatsing dient in harmonie met de omgeving te zijn. Dus geen felle kleurwisselingen en schreeuwende kleurcombinaties. Een donker fond met lichtkleurige letters is met name in het buitengebied van belang.

5.2 Agrarische bestemming, perceelsgebonden

Onbebouwd perceel.
Geen reclame toegestaan.



landschapsvervuiling

Vrijstaand op een bebouwd perceel.

In principe geen naamsaanduidingen vrijstaand op het perceel.

Kleine bordjes met “te koop” producten zijn mogelijk:

- slechts één reclameteken per positief bestemd bedrijf (kan tweezijdig zijn),
- een direct visueel verband tussen het bord en (de toegang van) het bedrijf,
- maximale afmetingen 0.60 m², maximale hoogte 1.25 m, maximale breedte 1.25 m,
- geen lichtreclame of aanlichting,
- donkere achtergrond met lichte belettering.

Op of aan een gebouw.

Eén naamsaanduiding op bedrijfsbebouwing per perceel/bedrijf is mogelijk. Maximale afmetingen van de naamsaanduiding is 3% van de geveloppervlakte met een maximum van 2.5 m². De naamsaanduiding op een logische wijze plaatsen; dat wil zeggen op een gevel grenzend aan het erf bij de toegang van het bedrijf en integreren met de gevelopzet.

5.3 Niet agrarische bestemming, perceelsgebonden

Onbebouwd perceel (met positief bestemde, niet agrarische bestemming).

- De oppervlakte mag maximaal 0.5 m² bedragen.
- De hoogte van het bord mag niet hoger reiken dan 1.25 m boven maaiveld.
- Maximaal 1 bord per terrein.
- Geen lichtreclames c.q. aanlichting.

5.4 Vrijstaand op een bebouwd perceel (met positief bestemde niet agrarische bestemming)

- Oppervlakte per reclameobject maximaal 1 m².
- De maximale breedte van het reclameobject is 2m.
- De bovenkant van het opschrift mag niet hoger reiken dan 2.5 m boven het maaiveld. Bij aanwezigheid van b.v. een aarden wal geldt het peil van de weg en/of het bedrijfspan als maaiveld.
- De afmetingen mogen in totaal niet meer dan 2 m² bedragen. Deze oppervlakte wordt in mindering gebracht op de maximaal toelaatbare reclame op het gebouw (4 m², zie 5.5.).
- Per terrein maximaal 2 reclameobjecten toegestaan.
- Een dubbelzijdige reclame wordt gezien als twee reclameobjecten.
- Geen lichtreclames c.q. aanlichting.
- De plaatsing van de reclame dient een directe relatie met de toegang en/of ingang van het bedrijf te hebben.

5.5 Op of aan een gebouw

- De totale oppervlakte van het opschrift mag niet meer dan 5% van de geveloppervlakte bedragen met een maximum van 4 m². Hierbij telt reclame op het perceel mee (zie 5.4.).
- Per gebouw is maximaal één opschrift dat aan straatzijde zichtbaar is toelaatbaar. Een uitzondering kan gemaakt worden voor gebouwen die gevels aan meer dan één straat hebben. Het aantal opschriften is dan één per naar straat gerichte gevel.
- Per gebouw is maximaal 1 lichtreclame toelaatbaar met een maximale oppervlakte van 1 m². Uitzondering kan gemaakt worden voor gebouwen die gevels hebben aan meer dan één straat.
- De opschriften dienen te zijn opgenomen in de architectonische opbouw van de gevel en daaraan zo mogelijk bij te dragen. Plaats, afmeting en kleur worden mede daardoor bepaald. Het is zeker niet ondenkbaar dat in bepaalde gevallen de maximale afmetingen nog te ruim zijn.

6.0 Overgangsgebieden en verbindingssassen

Met overgangsgebieden worden de zones bedoeld waar de andere gebieden (woon- en winkelgebieden, beschermde gezichten, bedrijven-terreinen, sportterreinen en buitengebied) aan elkaar grenzen. Deze gebieden vallen vaak samen met verbindingssassen, waar het verkeer de enige duidelijk aanwijsbare functie is. De vorm van de buitenruimte wordt hier dan ook in mindere mate door bebouwing bepaald. Niet bij elke overgang is een dergelijk gebied aanwezig: sommige ruimtelijk-functionele structuren sluiten naadloos op elkaar aan.



verbindingsassen verdragen billboards het best

Overgangsgebieden zijn vanwege hun mono-functionele karakter en, meestal, grote verkeersstromen, geschikte plaatsen voor het maken van tijdelijke reclame voor bijvoorbeeld evenementen en voorstellingen. Ook zullen zich in deze zones vaak informatiedragers bevinden, zoals gemeente- en wijkplattegronden.

Wanneer de gemeente besluit medewerking te verlenen aan de plaatsing van dragers voor wisselende reclame-uitingen (billboards) dan zullen deze gebieden daarvoor in het algemeen de meest aangewezen plekken zijn. Overigens zal ook hier een zorgvuldige plaatskeuze en afstemming op de omgeving noodzakelijk blijven, en blijft een welstandstoetsing dus ook nodig.

Tenslotte: "snelwegmasten" zijn, i.v.m. de verregaande horizonvervuiling naar alle zijden, niet toelaatbaar.

7.0 Wettelijk kader

Bij veel gemeentes heerst de opvatting dat storende reclame m.b.v. de A.P.V. kan worden geweerd of aangepakt. Dit is maar zeer ten dele waar: Slechts bij reclame-uitingen die niet mogen worden gezien als bouwen in de zin van de woningwet is de A.P.V. van toepassing, mits in deze verordening bepalingen m.b.t. reclame zijn opgenomen. Te denken valt aan mobiele reclame (reclame die niet aan of op een bouwwerk is aangebracht en niet een bouwwerk op zich te noemen is), zoals driehoeksborden om lantarenpalen, reclame op aanhangers en losse borden op het trottoir. Uit de jurisprudentie blijkt dat de A.P.V. geen rechtsgrond mag zijn voor reclame aan of op bouwwerken omdat daarop een hogere wet (de woningwet) van toepassing is*. De rechter ziet deze reclametoepassingen dus als wijzigingen van het uiterlijk van bestaande bouwwerken. In artikel 12 van de Woningwet is bepaald dat het uiterlijk van een bouwwerk niet in ernstige mate in strijd mag zijn met redelijke eisen van welstand.

Het aanbrengen van reclame op of aan een bouwwerk leidt tot een verandering van het bouwwerk. Aangezien deze ingreep doorgaans niet zal leiden tot een verandering van de draagconstructie en/of (sub) brandcompartimentering, en evenmin tot een uitbreiding van de bebou-

wde oppervlakte en/of het bouwvolume, is geen omgevingsvergunning voor het (ver)bouwen vereist (artikel 2.3 en bijlage II artikel 3, lid 7 van het Besluit omgevingsrecht (Bor)). Het vooraf toetsen van een dergelijke reclametoepassing aan redelijke eisen van welstand is niet meer mogelijk (dit in tegenstelling tot het beleid van de gemeente Rucphen vóór de inwerkingtreding van de Wabo en het Bor). De gemeente Rucphen is echter van mening dat reclametoepassingen het uiterlijk van een bouwwerk ingrijpend kunnen wijzigen. In gevallen waarin achteraf blijkt dat de redelijke eisen van welstand in ernstige mate worden geschaad door de reclametoepassing, zal via repressief welstandstoezicht worden opgetreden. Bij dit toezicht worden de criteria uit dit hoofdstuk toegepast.

Voor vrijstaande, vaste reclame-objecten (reclamezuilen) geldt dat deze omgevingsvergunningvrij zijn indien het object (1) niet hoger is dan 1 meter; (2) de oppervlakte niet meer bedraagt dan 2 m²; en (3) het voor- of achtererfgebied als gevolg van het bouwwerk voor niet meer dan 50% wordt bebouwd (artikel 2.3 en bijlage II artikel 2, lid 21 Bor). Is voldaan aan deze criteria, dan geldt alleen het repressieve welstandstoezicht. Is niet voldaan, dan is het object omgevingsvergunningplichtig en moet in het kader van die procedure vooraf aan de redelijke eisen van welstand worden getoetst (preventief welstandstoezicht).. De welstandscriteria voor reclamezuilen zijn dus in beide gevallen van toepassing en zijn ook in dit hoofdstuk opgenomen.

Reclame in gebouwen is gewoonlijk een privaatrechtelijke aangelegenheid. Slechts wanneer er sprake is van reclame gericht op of zichtbaar vanaf de openbare weg of een voor publiek toegankelijke plaats, zijn de bepalingen van de APV van toepassing, zolang de reclame althans niet als een wijziging van het gebouw zelf moet worden beschouwd. Bij een wijziging van het gebouw zelf, geldt hetgeen hiervoor is opgemerkt..

Tot slot nog dit: Reclame met als doel gedachten en/of gevoelens te openbaren is mogelijk zonder voorafgaand verlof van het openbaar gezag. In artikel 7 lid 1 van de Grondwet is deze vrijheid van drukpers vastgelegd. Deze vrijheid geldt echter niet voor handelsreclame. Overigens is voor het aanbrengen van ideële reclame wel een vergunning vereist, maar die mag niet worden geweigerd, tenzij de openbare orde wordt verstoord.

*In de model-APV wordt voor een dergelijke verkeerde toepassing overigens gewaarschuwd in artikel 4.7.2 lid 3.

Buitengebied

	AGRARISCHE BESTEMMING	NIET AGRARISCHE BESTEMMING
Onbebouwd perceel	geen reclame toegestaan	- max. 0.5m²; - hoogte max. 1.25 m boven maaiveld; - max. 1 bord per terrein; - geen lichtreclame c.q.aanlichting
Vrijstaand op bebouwd perceel	geen reclame toegestaan (afgezien van kleine, niet verlichte "te koop" bordjes)	- oppervlakte per object max. 1 m²; - max. breedte 2. m; - max. totaalhoogte 2,5 m boven maaiveld; - max. 2 m² totaal; - max. 2 borden per terrein geen lichtreclame c.q. aanlichting; - directe relatie met toegang bedrijf
Op of aan gebouw	- max. 1 naamsaanduiding; - max. 3% van de geveloppervlakte met maximum van 2.5 m²; - logische plaatsing bij toegang van bedrijf	- max. 5% geveloppervlakte met een maximum van 4 m²; - per gebouw max. 1 opschrift dat aan de straatzijde zichtbaar is; - bij meerdere gevels aan de straatzijde, dan één teken per naar de straatzijde gekeerde gevel; - max. 1 lichtreclame per gebouw met max. oppervlakte van 1 m².

Bedrijventerrein

	A	B	C
PLAATSING	tegen de gevel	op de dakrand	vrijstaand
MAXIMALE AFMETING	5% geveloppervlakte met een maximum van 10 m ²	3% geveloppervlakte met een maximum van 5 m ²	3 m ²
MAXIMALE LENGTE	gevelbreedte	een halve gevelbreedte	2 m
MAXIMALE BREEDTE	2 m	0.8 m	----
MAXIMALE HOOGTE TOTAAL	n.v.t.	---	hoogte kantoor met een maximum van 3,5 m
AANTAL	1 per naar de straat gekeerde gevel	1 per naar de straat gekeerde gevel	1 per afzonderlijke toegang
NADERE EISEN	vormgeving, afmetingen, plaatsing afstemmen op de gevelopzet	losse tekens	- geplaatst bij toegang van het bedrijf; - zorgvuldige vormgeving en materiaal-toepassing uitermate belangrijk

Bijzonderheden.

- De hierboven genoemde maten zijn maximum totaalmaten. Bij combinatie van verschillende mogelijkheden (bij a en c) is een middeling nodig, b.v. 60% van de maximum maat genoemd in a, en 40% van de maat genoemd bij b.
- Reclame-uitingen dienen naar het bedrijventerrein zelf gericht te zijn. Bij ligging langs grote doorgaande verbindingssassen is op de gevel gericht naar deze as geen reclame mogelijk tenzij de gevel qua uitsstraling is afgestemd op die belangrijke zichtlocatie.

Bebouwde kom

		TEGEN DE GEVEL	VRIJSTAAND
WOONGEBIEDEN	ALGEMEEN	GEEN RECLAME	GEEN RECLAME
	woningen met praktijkruimte	- maximaal 0.2 m²; - alleen naam en aard van het bedrijf en/of vignet met eventuele openingstijden; - bevestiging tegen gevel t.p.v. bedrijfstoegang op begane grondniveau; - voorkeur voor aanlichting i.p.v. lichtbakken	- geen lichtreclame; - zorgvuldige vormgeving geïntegreerd in het tuinontwerp en logisch geplaatst m.b.t. de toegang van het bedrijf; - maximale hoogte 1.20 m; - maximale afmeting bord 0.2 m²; - geen schreeuwerige kleuren, etc.
	bedrijfsbebouwing (met positieve bestemming)	- geen merkreclames (uitzondering bij verkoop van één product); - per 10 meter gevelbreedte 1 m² reclame; - per gebouw maximaal één reclame-uiting gelijktijdig zichtbaar (uitzondering: meerdere gevels gelegen aan de straat) - bij grotere gevelbreedte dan 15 m zijn 2 reclametekens mogelijk	- geen lichtreclame; - zorgvuldige vormgeving geïntegreerd in het bedrijf en logisch geplaatst m.b.t. de toegang van het bedrijf; - maximale hoogte 2.25 m; - maximale afmeting bord 0.5 m²; - geen schreeuwerige kleuren etc.
		aanbrengen op begane grondniveau	

Bebouwde kom

WINKELGEBIEDEN	TEGEN GEVEL	TEGEN LUIFEL
	- per 10 m straatgevel maximaal 2 m² reclametekens; - maximaal 60% van de winkelbreedte; - per 6 m straatgevel 1 lichtbak van maximaal 0.75 m² loodrecht op de gevel aangebracht; - per gebouw van minder dan 10 m gevelbreedte slechts één reclameteken gelijktijdig zichtbaar per straatgevel	- hoogte afstemmen op die van de luifel met een maximum van 0.5 m; - bij plaatsing evenwijdig aan de luifel 60% van de winkelbreedte; - geen reclametekens loodrecht tegen de luifel, indien de hoogte dit toelaat eventueel onder de luifel reclames loodrecht op de gevel aanbrengen; - per gebouw van minder dan 10 m gevelbreedte slechts één reclameteken gelijktijdig zichtbaar per straatgevel

Sportterreinen

VRIJSTAAND	OP OF TEGEN GEBOUWEN
- een uniform systeem voor bewegwijzering en naamsaanduiding; - reclame-uitingen richten op het complex zelf, achterzijde donker; - maximale hoogte 1.20 m; - geen lichtreclame	- lichtreclame maximaal 1 m², aangebracht tegen de gevel van het clubgebouw

Royal Haskoning
Divisie Ruimtelijke Ontwikkeling

George Hintzenweg
Postbus 8520
3009 AM Rotterdam
Telefoon
(010) 44 33 666
Telefax
(010) 44 33 688
info@royalhaskoning.com
www.royalhaskoning.com

projectnummer
9V7933

opdrachtgever
Gemeente Rucphen

projectteam
Obbe Norbruis
Erik Lanthers
Peter Schils

